

KMETOVALEC

GLASILO
KMETIJSKE DRUŽBE

V

LJUBLJANI

R. Z. Z. O. Z.

Celoletna naročnina znaša **Din 25**— (za inozemstvo Din 35—).
List izhaja v zimskem času dvakrat, čez poletje enkrat mesečno.

Uredništvo in upravnništvo v Ljubljani, Novi trg št. 3.

Cene oglasom za enkratno objavo:

$\frac{1}{2}$ strani Din 800— in Din 40— oglasne takse $\frac{1}{8}$ strani Din 200— in Din 5— oglasne takse
 $\frac{1}{4}$ strani Din 400— in Din 20— oglasne takse $\frac{1}{16}$ strani Din 100— in Din 2— oglasne takse

Mali oglasi beseda po 50 par in Din 2— oglasne takse

Priloge listu se računajo za vsakih 1000 prilog po 100 Din.

Vseбина: Gospodarska pravičnost. — Kako pridelujejo drugod semenski krompir. — Hmeljarji, zatirajte peronosporo (smod)! — Razno. — Nekateri škodljivci na češpljah. — Naprava škropiva iz galice, apna in arzenikovih strupov. — Praktične lestve. — Popravek. — Peronospora. — Čiščenje ali bistrenje vina po Möslingerju. — Razno — Uspehi selekcije na Dolenjskem. — Svinjereja in njene napake. — Razno. — Vprašanja in odgovori. — Družbene zadeve in razno. — Priloga: Vnovčevalec.

Vabilo

na redni občni zbor Kmečke hranilnice in posojilnice na Vačah, r. z. z. n. z., ki se vrši na praznik, dne 30. maja t. l. ob 13. uri v zadržni pisarni s sledečim dnevnim redom: 1. Čitanje zapisnika o zadnjem občnem zboru. 2. Poročilo načelstva in nadzorstva. 3. Čitanje revizijskega poročila. 4. Odobritev računskega zaključka za l. 1934. 5. Volitev načelstva in nadzorstva in 6. Slučajnosti. — Pripomba: Če ne bo občni zbor ob določeni uri sklepčen, se vrši v smislu § 35. pravil na istem prostoru in z istim dnevnim redom čez $\frac{1}{2}$ ure drug občni zbor, ki je sklepčen ob vsaki udeležbi. — Načelstvo. 67

Pincgavskega bika

2 leti starega, licencovanega, ima na prodaj: Janez Rant, Dolenjvas, pošta Selca nad Škofjotoko. 68

Lepega vola

zamenjam za kravo-mlekarico! Posestvo na Viru šte. 3, pri Domžalah. 66

Bika

starega 12 mesecev, oče uvožen montafonec, mati domača pšenična pasma, izborna mlekarica, prodaja urodno: Tomšič Hubert, Trebnje, Dolenjsko. 65

Vabilo

na redni občni zbor Osrednje bolinjske sirarske zadruge v Bohinjski Bistrici, r. z. z. o. z., ki se vrši dne 2. junija 1935. ob 9. uri dopoldne v prostorih Zveze slovenskih zadrug v Ljubljani, Prazakova ulica št. 11 s sledečim dnevnim redom: 1. Čitanje zapisnika o zadnjem občnem zboru. 2. Poročilo načelstva in nadzorstva. 3. Čitanje revizijskih poročil. 4. Odobritev rač. zaključkov za leta 1930-31-32-33-34. 5. Sklepanje o likvidaciji zadruge in volitev likvidatorjev in 6. Slučajnosti, Načelstvo. 64

Vabilo

na XV. redni občni zbor Kmetijske hranilnice in posojilnice r. z. z. n. z. v St. Jerneju, ki se vrši dne 26. maja ob 8. uri zjutraj v posojilniških prostorih. Dnevni red: 1. Poročilo načelstva. 2. Poročilo nadzorstva. 3. Volitev nadzorstva. 4. Slučajnosti. — V slučaju nesklepčnosti se vrši drugi občni zbor $\frac{1}{2}$ ure pozneje, ki sklepa brez ozira na število navzočih članov. — Odbor. 63

Pave

ima na prodaj: Joras Matej, Ljubljana, Cesta na Loko 4. 62

Vabilo

na X. redni občni zbor Kmetijske Gospodarske zadruge r. z. z. o. z. v Boh. Bistrici, ki se vrši v nedeljo dne 26. maja 1935. ob 7. uri zjutraj v občinski dvorani v Bistrici s sledečim dnevnim redom: 1. Čitanje zapisnika zadnjega občnega zboru. 2. Čitanje revizijskega poročila o zadnji izvršeni reviziji. 3. Poročilo načelstva. 4. Poročilo nadzorstva. 5. Odobritev računskega zaključka za leto 1934. 6. Volitev načelstva in nadzorstva. 7. Raznosterosti. — V slučaju nesklepčnosti se vrši čez pol ure na istem mestu in z istim dnevnim redom drug občni zbor, kateri bo sklepčen brez ozira na število navzočih članov. 60

Kosilni stroj

z brusilno napravo, malo rabljen prodaja: Jakob Verbič, via. trg., Dolenji Logatec. 61

Absolvent kmetijske šole,

s prav dobrimi spričevali išče službe proti primerni plači, ali pa stopiti v enoletno prakso na kakem veleposestvu ali graščini. Zmožen je voditi vse panoge kmetijstva. Nastop pri Upravi Kmetovalca šte. 59. 59

MUŠJI LES - KVASIJA

SREDSTVO

ki ga uporabljamo zoper grozeče sadne in vrtno škodljivce (uši, gosenice i. t. d.) spomladi odnosno poleti.

Mušji les ali kvasija les, je zelo učinkovito sredstvo pri zatiranju raznih škodljivcev, kakor listnih uši, krvavih uši, raznih kaparjev, pršic in grizočih gosenic, ki se pojavijo med letom na vrtnih rastlinah in sadnem drevju.

Odcetek kvasije učinkuje takoj, ako poškrpimo rastline z dobrim razpršilnikom in pod močnim pritiskom, ali jih namakamo po vseh napadenih delih tudi na spodnji strani listov.

Kvasija škropivo lahko uporabljamo skozi vse leto, čim zapazimo škodljivca, ker ne ožge rastline, odnosno njenih zelenih delov, ampak samo uniči škodljivca.

Napravljeno škropivo je brez smrada in uporabno skozi vse leto.

Navodilo za 10 lit. škropila:

150 - 200 gr. (vsečina zavoja) kvasije namakati 24 ur v 5 litrih vode, nato prekuhati in pustiti ponovno 24 ur stati, izvleček precediti, ter zmešati s 5 litri vode, v kateri smo raztopili poprej $\frac{1}{4}$ kg mazavega mila. Mazavo milo raztapljamo vedno v gorki vodi, da gre delo hitreje od rok.

Cena: en karton 200 gramov, Din 5^{.-}.

V zalogi pri

Kmetijski družbi v Ljubljani
in vseh njenih skladiščih.

Perutnino za zakolj

kupuje stalno od svojih članov
Kmetijska družba v Ljubljani.

Perutnino z belimi nogami plačamo dražje.

Pošljemo kurnike. - Stavite ponudbe!

KMETOVALEC

št. 9. in 10.

V Ljubljani, 15. maja 1935.

Leto 52.

Gospodarska pravičnost.

Dr. Srečko Goljar.

Kako jo dosežemo?

Naše obzorje je polno temnih skrbi. Čutimo, da se snujejo novi politični, gospodarski in družabni redi, toda čutimo tudi, da so zašli na stranpota. Tem stranpotom je najgloblji temelj položen v slabih nagnjenih človekovih, ki jih današnja doba goji s čudovito vztrajnostjo. Z enako vztrajnostjo ovira razvoj dobrih nagnenj.

Najjasneje to vidimo, če primerjamo življenjske prilike posameznikov. Vzporedba med mestom, deželno in tvorniškim okrajem nam odkrije globoke prepade, ki ločijo človeštvo v dve veliki skupini. Moč sile, bogastva in brezobzirnosti peha v vse globljo revščino vse večje število podedincev. S pomanjkanjem hodijo vstric boleznj, se manjša odpornost proti nepravemu početju, ljudstvo izgublja kreposti in se v brezupju udaja vsemu in vsakomur — kar in kdor pride.

Ni, da bi preiskavali, kaj ima prvenstvo v življenju, ali duh ali telo. Za nas, ki se v njem gibljemo, je zadostna ugotovitev, da imata vsak svojo mero udeležbe in da drug brez drugega ne moreta biti.

Vsekakor pa so sedanji trenutki prepojeni z vprašanjem, kako množici dati kruha, „ki je lačna in žejna“ — ki torej skoraj nima več, kamor bi položila glavo in s čimer bi si pokrila telo.

To je vprašanje gospodarske pravičnosti. Kakor je v političnih glasovanjih zahtevala pravičnost, da naj ima vsakdo en enakovreden glas, tako pravičnost v gospodarstvu nikomur ne more odreči tistih dobrin, ki so bistvene, in ki brez njih ni moč živeti. Recimo, da je višja stopnja tista, kjer ima kdo toliko, da živi človeka vredno. Niti za tako stopnjo ne bi mogli nikomur zanikati pravice, a kaj naj storimo pri tej, kjer ima vsakdo le za silo kruha in obleke, pa še nekaj hrane za duha?

In glejte. Današnja doba je v svoji kratkovidnosti pa v pomanjkanju čuta za sočloveka šla tako daleč, da ob največjem znoju delavec in kmet ne najdefa več toliko, kolikor jima je treba za gol obstanek. Kmet ima kapital v zemlji in mišicah; delavec ga ima v mišicah; in oba morata trgati od tega kapitaia zato, da ga njun skupni izkoriščevalec lahko kupiči v svojem izobilju, razkošju in nenahlepnosti. Ko pa delovno ljudstvo svoj stvarni kapital prenaša v roke razreda, ki ga tlači, izgublja tudi kos za kosom duha, ki si ga je ustvarilo v teku časov. Kadar so ljudje začutili manjšo skrb za prvotne življenjske potrebščine, so pričeli misliti, kako bi zadovoljili duha; čim ostrejši je spet postal boj zanje, tem manj je možnosti za nasičenje duha in tem bližje smo stanju, ki so ga v stremljenju za napredkom vsi želeli spremeniti. Vračanje k borbam za osnovna krušna načela pomeni torej tudi zavračanje duha nazaj v preteklost, in še točneje: propadanje njegovo.

Neposredna predhodnica poslabšanje duhovne vrednosti množic je bila vojna; bila je leglo vseh nadaljnjih obolenj, zlasti silne izčrpanosti in iztirjenosti v gospodarstvu; in ta spet je poglobila vse razlike v preobilici kruha na eni in prepomanjkanju tega na drugi strani.

Vodilna nit, ki je privedla ljudstvo do skrajnih meja ponižanja in gladu, je bilo skozinskoz hlepenje po dobičku. Za dosego gospodarske pravičnosti jo je treba prerezat. Prereže pa jo lahko samo močnejša: tovarištvo, odeto v obliko zadružništva. Tisti, ki so povzročili današnje stanje, ne morejo nazaj in slepota jim ne bo dala spregledati. Prostovoljno ne bodo odstopili od krivic. Zato jim more biti kos le organizacija, ki bo zavzela vsa območja, ki so izvor dobičku izkoriščevalcev.

Križ sme biti sicer edino naše upanje, toda ne edina naša bodočnost.

Zato: povsod zadružništvo.

*Poljedelstvo in travništvo.***Kako pridelujejo drugod semenski krompir.**

Ing. Sadar Vinko.

Kakor že znano, smo uvozili letos več vagonov semenskega krompirja z Vzhodnega Tirolskega. Morda Vas bo zanimalo, dragi kmetovalci, kako ga pridelujejo?

Napredni so kmetovalci v teh krajih. Narava jih sili k delu in razmišljanju. Malo zemlje imajo; le kar jo je v ozki dolini ob reki Dravi. In še ta je skromna, peščeno-ilovnata, ki obilo rodi le ob obilnem gnojenju. Glavni njihovi pridelki so na polju krompir, rž, ječmen in oves. Tudi malo koruze sejejo za zeleno krmo, pravtako kakor repico in grašico. Sedaj jo že kisa-jo, večji del v lesenih stolpih. Največ zasluzka jim pa daje živina. Na razpolago so jim obširni planinski pašniki, dočim imajo v dolini le umetne travnike, in sicer menjalne. Redijo pincgavsko goved in nemške oplemenjene svinje. Svinjam krmijo v glavnem kisl krompir, pomešan s koruznim zdrobom ali z ribjo moko. Krompir takoj v jeseni pari-jo ali natlačijo v betonske jame, kjer se prav prijetno okisa. Goveja živina pa dobiva v tem času v glavnem seno in deteljo in pa krepka krmila. Slednja morajo seveda dokupovati.

Kmetovalca, ki me je vodil in ki je poleg svojega pravega poklica še predsednik in delovodja Semenogojške zadruge, Živinorejske zveze, okrajne Kmetijske zbornice in funkcionar Kmečke zveze, je pravi tip nesebičnega kmetskega javnega delavca, ki žrtvuje svoj čas, vse svoje moči ne samo za svojo korist, temveč za blagor vseh članov. Izvoljen je, uživa polno zaupanje svojih sosedov, zato pa dela od jutra do noči. Po zatrdilu njegove žene, celo zanemarja svoje dolžnosti na lastnem posestvu in napram svoji rodbini. Posestvo mora upravljati njegova žena, dočim dela gospodar v 15 km oddaljenem mestu, ki je središče vse okolice, za svoje stanovske tovariše. Takih ljudi nam manjka. Brez njih pa kmetijsko zadruštvo ne more uspevati.

Tole razliko sem ugotovil med temi kmeti in med našimi gorenjskimi: stanovanjske hiše so skromnejše in manj udobne, gospodarska poslopja, hlevi in skednji, so pa boljši in čistejši. Kmetje se skromno oblačijo in skromno živijo, nji-

hova živina je pa večja, debelejša in lepša. Sebi ne privoščijo denarja, dajo ga pa kmetiji, polju in travniku. Zemlja je osušena, hudourniki so zajezeni, močvirja izsušena, suhe lege se umetno namakajo.

Marsikaj bi še lahko povedal, zlasti o medsebojnem zaupanju in pomoči ter skupnem delovanju v njihovi Zvezi, v njihovi zbornici in njihovih strokovnih društvih, zadrugah in zvezah. Kako so brez javne pomoči ustvarili v ugodnih letih krasno posestvo in kmetijsko šolo in kako se še v teh časih bavijo z mislijo, da si ustvarijo z lastnimi sredstvi še kmetijsko-gospodinjstvo šolo za svoja dekleta. Kako je ravnatelj kmetijske šole pomagal pri nakladanju krompirja, kjer je pregledal vsako vrečo, ali so člani delali po predpisih zadruge ali ne, ali blago odgovarja ali ne, ali se sprejme ali odkloni.

Kakor rečeno, zavzema krompir prav gotovo $\frac{1}{4}$ oralne zemlje, ki jo imajo v teh krajih kmetovalci na razpolago. Pridelovalci semenskega krompirja so združeni v **semenogojško zadrugo**. V splošnem je ta zadruga osnovana po pravilih ostalih zadrug. Bistvena določba zadružnih pravil je, da se dobiček ne deli med zadružnike, torej zadruga ne dela za dobiček, temveč le za čim boljše vnovčevanje pridelkov svojih članov.

Posebno me je zanimal poslovnik te zadruge in gotovo ne bo odveč, če tudi Vam povem bistvene odredbe poslovnika, ki ga je odobril glavni občni zbor zadružnikov.

Namen zadruge je pridelovati in vnovčevati seme raznih kmetijskih rastlin bodisi z oplemenjevanjem in odbiranjem, bodisi s predavanjem. Delovodjo izbere občni zbor; ta je član načelstva. Vsak zadružnik je obvezan, prijaviti do 10. oktobra množino semenskega krompirja, ki ga ima na prodaj. Odgovarja za škodo, ki bi nastala, če ne bi krompirja napovedal, ali če ne bi napovedal po pravici. Krompirja ne sme prodajati pod roko. Zadruga sklepa z zadružniki kupne ali prodajne pogodbe. Jamstvo za kakovost blaga nosijo člani, ne pa zadruga. Čim je krompir prodan, dobijo člani na roko neko vsoto. Končni obračun se napravi šele po končanem poslovnem letu. Izdatki za reklamo, upravo, izgubo itd. razdelijo pa zadružniki po množini dobavljenega blaga. Prodajalec, t. j. zadružnik jamči kupcu, da seme odgovarja vsem zahtevam. Seme mora biti naloženo točno v določenem

času. Nakladajo zadružniki zdrav, neranjen krompir, čist, brez zemlje, dobro izbran, v predpisani velikosti in pristen. Zadružniki morajo po potrebi dohvatiti že v jeseni vsaj polovico semena. Zadružnik mora krompir oskrbovati točno po navodilih zadružnega vodstva. Zlasti mora paziti, da krompir pravilno vzimi. Vsak zadružnik je obvezan, odstraniti iz krompirjevih nasadov, ki se naj priznajo, vse rastline, ki se že po cvetu spoznajo za nepristne, nadalje vse bolehnne in zakrnele grme. To se pa mora zgoditi, še preden pride komisija na polje.

Od oplemenjevalcev, s katerimi imajo posebne pogodbe, dobiva zadruga za svoje zadružnike prvovrstno seme neke sorte, in sicer tkzv. izbrane rastline ali elite in superelite, t. j. potomstva posameznih rastlin. Seveda ga morajo pošteno plačati. Lani so ga plačali n. pr. po **3.50 Din za kg.** To seme razmnožijo po teh-le določilih:

Najmanjša površina mora znašati $\frac{1}{4}$ ha.

Ob robu krompirjeve njive ne sme kmet saditi nobene druge sorte krompirja, da se sorte ne pomešajo.

Med dvema sortama na isti njivi mora biti izpuščena najmanj ena vrsta krompirja.

Krompir ne sme priti za krompirjem na isto njivo, ker bi se po blagih zimah, v katerih ne bi v zemlji preostalo gomolje zmrznilo, lahko pomešale sorte krompirja in se na ta način lahko razpasejo krompirjeve bolezni.

Krompirju se ne sme gnojiti z apnom, pravtako tudi ne sadežu pred njim.

Gnojiti se mora izdatno s fosforno kislino.

Pravtako tudi izdatno s kalijevimi gnojili.

Dušik se mora zgodaj trositi, najpogotneje se sme gnojiti z dušičnatimi gnojili ob vzhajanju krompirja. Na list gnojiti z N (dušikom) je prepovedano.

Krompir se ne sme prevažati na vozovih, s katerimi so prevažali umetna gnojila.

Na krompirjevi njivi ne sme biti nobene plevela.

Osipati se mora krompir o pravem času in v suhem vremenu.

Bolne rastline morajo izrjavati z gomolji vred.

Krompir se ne sme kopati ob dežju: kopati se mora previdno. Izkopati se sme le dozorel krompir.

Krompir, najbolj trpi v prezimovalnici. Zato se ga mora kar najskrbneje vzimati: v kleti ali v zasipnice. Preprečiti se mora zmrzovanje in odganjanje krompirja v prezimovališču.

Spomladi se mora krompir v suhem vremenu vzeti iz zasipnice in razgrniti na podu, na zračnem in svetlem prostoru. S tem se poveča kalivost. Seme se mora prebrati z roko že pri spravljanju in spomladi. Ranjeno in bolno gomolje se mora odstraniti.

Prepovedano je prezimovanje v starih zasipnicah.

Za semenski krompir velja le ono gomolje, ki je 4—7 cm dolgo. K vagonu mora kmet dostaviti suh krompir. Mokrega krompirja ne prevzemajo.

Zmrznjeni krompir v zdravem je vzrok odklonitve. Krompir mora biti brez prsti in kamenja. Po prvem novembru se semenskega krompirja, neodetega s slamo, ne sme prevažati.

Nepristnega krompirja sme biti največ $\frac{1}{100}$ % po teži. Nasekanih in poškodovanih sme biti le do 3% po teži. Če je do 4% bolnih gomoljev, se zniža cena, pravtako, če je do 4% nasekanih in poškodovanih. Če jih vsebuje nad 4%, se krompir zavrne.

* * *

Kdor se ne drži teh pogojev, je izključen iz zadruge. Z medsebojnim zaupanjem in vsled svoje poštenosti in z vestnim izpolnjevanjem strogih gornjih predpisov, uspeva zadruga in ob njej imajo korist vsi zadružniki. Zadovoljen je kupec, zadovoljen prodajalec. Kdor enkrat kupi, zopet pride, ker ni bil prevaran. In tudi mi bomo zopet tamkaj kupovali, če se bo uvožena sorta dobro obnesla in izkazala.

Hmeljarji, zatirajte peronosporo (smod)!

Fr. Wernig.

Ko peronospore na hmelju v Savinjski dolini še poznali nismo ali pa smo njen obstoj še odločno zanikali, je že l. 1927. poslalo ministrstvo posebnega strokovnjaka-filopatologa dr. Kovačevića, s katerim sva iz Laškega posečala Savinjsko dolino ter preiskovala hmeljišča s posebnim ozirom na peronosporo. Danes pa, ko je neizpod-

bitno ugotovljeno, da imamo peronosporo, ko je lani pogubonosno pustošenje te bolezni, kakor še nikoli, občutilo vse naše hmeljarstvo v Savinjski dolini, se mi zdi, da smo se vse premalo pripravili za boj proti smodu, da obstoja med posameznimi hmeljarji še **mnogo nejasnosti** glede zatiranja peronospore.

Ako bo sicer letošnje poletje bolj suho, kakor lansko, bo mogoče peronosporo manj doznati, ako pa bo leto bolj mokrotno, pa bo škoda lahko še mnogo večja kakor lani. Kakor gnojenje in obrezovanje, bo moralo zaradi tega odslej postati **redno hmeljarjevo opravilo** v hmeljniku tudi **škropljenje**.

Spričo razširjenosti bolezni moramo proti peronospori z bakreno-apneno brozgo škropiti vsekakor **že zaščitno**, ako hočemo priti bolezni v okom.

Bolezen je danes že v zemlji, na štorih, na starih trtah i. t. d., ter se smod sedaj lahko pojavlja na rastočem hmelju v vseh oblikah, od klasastih mladice, do kuštrovcev in **splošnega porjavenja**. Mnogi hmeljarji so lani škropili šele tedaj, ko je bilo listje pretežno že porjavelo, ko se je smod pojavljal že na zapirajočih se storžkih. Uspeha ni bilo nikakega. Zaradi tega je „v kobule“ škropiti, čim se prične smod na storžkih šele pojavljati. Čim se storžki že zapirajo, je vsako škropljenje zaman.

Križ je danes, ko nam manjka za splošno škropljenje denarja in škropilnic. Nabava teh bo vendar malo bolj ekonomična, ako bomo nabavili škropilnice za dvojno uporabo: za hmelj in za sadno drevje.

V Nemčiji škropijo do osemkrat.

Ing. Sadar priporoča en do štirikratno **zaščitno škropljenje**. Prvič, ko so trte $\frac{1}{2}$ —1 m visoke, s $\frac{3}{4}$ % raztopino; drugič, ko so trte 3—4 m dolge, z 1 %; tretjič, ko so trte 5—6 m visoke, z $1\frac{1}{2}$ %; četrtrič tik pred cvetjem ali začetkom cvetenja z 1 % raztopino. Ali pa prvič, ko so trte pol metra dolge, drugič, ko so trte dolge 5—6 m, tretjič, ko hmelj odcvete, da **obvarujemo storžje**.

Najvažnejše je prvo škropljenje v prvi polovici maja.

Praviloma pa bi morali škropiti že hmeljne šture z 1 % bakreno-apneno brozgo in bi morali sadike pred sajenjem namakati 10—15 minut v 1 % bakreno-apneno brozgo.

Vsa navodila glede škropljenja prejmejo hmeljarji pri Hmeljarskem društvu v Žalcu ali pa pri sr. kmet. referentu.

Razno.

Buče s pečkami brez lupine. Take buče poznajo baje že nad 50 let v Avstriji. Baje se pa nahajajo take buče tudi v okolici Vrane v Primorski banovini. So to razmeroma majhne in lahke buče, ki dosežejo izjemno težo 9—15 kg. Oblike so valjaste, gladke, zelene z rumenimi ali belimi progami. Meso je rumeno in uporabno le za krmo. Bučnice (pečke) se lahko uporabljajo za pecivo namesto lešnikov; tudi pražene so dobre, najbolje se pa seveda uporabijo za olje. Njihovo olje sicer ni nič boljše kakor od navadnih buč, toda peček ni treba luščiti. To pa pomeni zelo veliko pri stiskanju olja. Ker nimajo te buče prav nobenih posebnih zahtev in se pridelujejo kot navadne tikve, bi jih bilo potrebno čim bolj razširiti.

Zadruga za pridelovanje oljnatih rastlin in za prodajo semen teh rastlin je osnovana v Novem Sadu pod nazivom „Oleum“, r. z. z o. z. Namen zadruge je, pridelovati vse potrebne oljnatih rastline doma, da bo odpadel vsak uvoz olja ali semen oljnatih rastlin. Od l. 1921. do 1934. smo plačali tujini za olje in za seme oljnatih rastlin skoraj 1.3 milijarde dinarjev. Zadruga bo torej stremila, da pospeši setev oljnatih rastlin, da dožene sorte, ki najbolj odgovarjajo našim krajem, da dožene najprikladnejši način gnojenja, sejanja, obdelovanja, žetve in mlatve ter da izvede izbera oljnatih rastlin. V ta namen bo zadruga sklepala pogodbe za odkup z domačimi tvornicami olja ter bo skušala pridelek tudi izvažati in predelovati v lastnih tvornicah.

Predsadež za sojo. Najboljši predsadež za sojo je pšenica. Tedaj je potrebno gnojiti z 200 kg 40 % kalijeve soli in 200 kg superfosfata na ha.

Za lan je najbolje gnojiti le z umetnimi gnojili, in sicer s 100 kg 40 % kalijeve soli in 200 kg rudn. superfosfata na ha.

Nekdo piše, da ni za novotarije v kmetijstvu, za umetne travnike in za silose namreč. Prepričan je, da je z gnojenjem in pravilnim oskrbovanjem možno dvigniti pridelok naših travnikov za 50%. „Navozite na travnike komposta in gnojnice, pa boste brez raznih dragih umetnih reči pridelali dovolj tečne krme! Tako delam sam že nekaj let, pa kar dobro izhajam.“ Vedno smo pripovedovali: „Izkoristite najprej naravne travnike! Gnojite jih! Umetni gnoj sam ne zaleže. Potreben je hlevski gnoj in kompost. Gnojnica sama tuji ni vse.“ — Vsak, kdor ima dovolj naravnih travnikov in dovolj hlevskega gnoja, bo tako najbolje in najceneje vozil. Toda, kaj naj pa stori oni, ki nima dovolj hlevskega gnoja ali komposta? A i oni, ki nima dovolj naravnih travnikov? Kaj pa

oni, kjer naravni travnik vsled suhega podnebja dobro ne rodi, kjer so umetni travniki ogroženi od suše? Ali je nadalje bolje dopustiti, da segnije 25% krompirja ali korenja za krmo, namesto da se skisa? Ali je bolje, da repno, zeljno ali pesno listje pride v nič, ali da se spravi v silosu? Ali je bolje sušiti koruznico, da jo živina več ne mara in da se množi koruzni molj, ali da se skisa v silosu? Ali je bolje sejati peso, strniščno repo, ali koruzo za kislo krmo? Ali je bolje, da propade otavič, ali da ga spravimo v silos? Ali je bolje, da inkarnatka prezori, če je pravočasno ne pokrmimo, ali da jo shranimo svežo za poletje v silosu? Recimo takole: „Vsak po svoje.“ Kar je prav za kmetovalca v Prekmurju, morda ne odgovarja za kmeta na Gorenjskem ali drugod. O vsem pa bodi kmetovalec poučen, da si more iskati novih potov in da po potrebi uvede tudi novotarje, če se prepriča o njihovi koristnosti. Če se hoče dotični poučiti o važnosti menjajnih travnikov, naj gre na Sorško polje, če se želi prepričati o koristnosti silosov, pa v Prekmurje in v okolico Stične. Tamkaj bo izvedel, da imajo včasih kaj malega prav tudi — diplomirani kmetje.

Sadjarstvo in vrtnarstvo.

Nekateri škodljivci na češpljah.

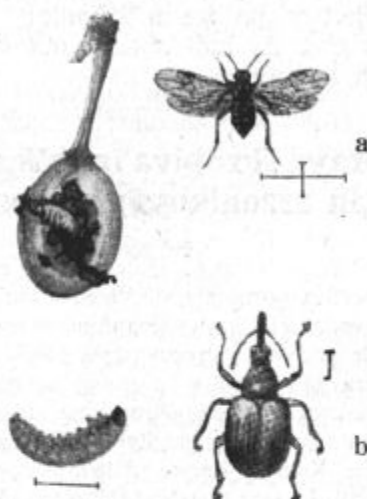
Fr. Kafol.

Kadar govorimo na splošno o škodljivcih na češpljah, tedaj imamo v glavnem pred očmi **slivovega sukača** (*grapholitha funebrana*). (Slika 43.) Je to majhen metulj, večča, ki povzroča, da postanejo češplje črvice ali piškave. Predčasno zreli plodovi so dokaz, da je v njih rdeča gosenica tega metuljčka. Navadno odpadejo tudi ti plodovi prej nego ostali dozore. Gosenci se potem zabubijo običajno v zemlji, ali si pa poiščejo primernih skrivališč po deblu, mahu in razpokah luba. Spomladi se izvalijo majhni metulji, ki prično iznova s vojim škodljivim početjem.

Drugi škodljivec, ki tudi uničuje češplje, je pa **češpljeva grizlica** (*hoplocampa fulvicornis*). V nezrelih plodovih opazamo rumenkastobebe, po stenicah smrdeče ličinke češpljeve grizlice, ki so podobne muhi. Ličinka se zadolbi v mlad plod, ki ga razjeda v sredini, zlasti jedro. Začetkom junija opazimo na teh plodovih jamice, ki so nekako z blatom in s smolo zadelane. Plodovi končno odpadejo z ličinkami vred, nakar se iste zabubijo v zemlji, kjer počakajo do druge spomladi.

Tretji škodljivec je **češpljev rilčkar-slivožer** (*rhynchites cupreus*). (Sl. 42.) Maj-

hen hrošč „rilčkar“ je lepo bakrene rdeče barve in leta v maju in juniju. Svoj zarod leže na mlade slive in češplje. Mladim plodovom prej obžre pecljičke ter isti odpadejo predčasno z ličinkami vred na tla. Svetlobele, breznožne ličinke se potem redijo od mesa plodov, dokler ne dorastejo, nakar se zabubijo v zemlji.

Sl. 42. a) češpljeva grizlica, spodaj njena ličinka in zgoraj od nje razjeden plod; b) češpljev rilčkar-slivožer.

Sl. 43. Slivov sukač.

Vse tri škodljivce moramo tudi pri nas začeti zatirati, ker nam delajo precej škode. Zatiranje obstoji v glavnem v tem, da odpadlo sadje pobiramo pravočasno in ga uničimo. Važno je tudi, da pri tem delu drevesa otresemo in odpadle plodove poberejo. Nekateri priporočajo, da se nastavlja okoli debla umetna skrivališča, pasove iz slame, lepenke ali pa iz cunj, tako da jim pripravljamo umetna skrivališča, ki se potem proti pomladi poberejo in sežgejo. Pravilno škropljenje in oskrbovanje v jesenskem, odnosno v zimskem času je tudi umestno. Baje zaleže tudi škropljenje z navadno vodo v močnih curkih po drevju in cvetju, čim se zarod pokaže (s samodelnimi škropilnicami). V

novejšem času priporočajo tudi škropljenje s svinčenim, odnosno apnenim arzenatom, in sicer nekaj dni po cvetju (n. pr. z **aresinom**, 200—400 gramov na 100 litrov vode). Tudi jesensko prekopavanje zemlje okoli dreves (spustiti kokoši v slivnike) ter uporaba živega apna je priporočljivo.

Tako smo nakratko navedli nekaj škodljivcev po naših slivnikih. Prihajamo v čas, da tudi o teh vodimo račune ter jih zatiramo.

Naprava škropiva iz galice, apna in arzenikovih strupov.

Fr. K.

Številna vprašanja, zlasti od strani sadjarjev iz nevinorodnih krajev, nam naravnost narekujejo, da ponovno izpregovorimo, kako je pripravljati pravilno škropivo iz zgoraj navedenih sredstev za drugo in tretje škropljenje sadnega drevja po cvetju proti različnim glivičnim boleznim in zavijačam. Kdor si zmore nabaviti nosprasen ali nosprasi, je seveda teh skrbi rešen. Mnogi revnejši sadjarji so pa prisiljeni, da si sami pripravijo primerna škropiva.

Kako je škropiti, smo opisali že v prejšnji številki „Kmetovalca“. Zato se hočemo omejiti samo na pravilno napravo škropiva iz galice, apna in arzenikovih izdelkov. Za 1% škropiva raztopimo 1 kg modre galice najbolje v 10 litrih vode. Navadno zavežemo natančno tehtano galico v vrečico, ki jo obesimo v kad preko noči, da sega v vodo in se tako raztopi. Ako galico stolčemo in v gorčki vodi raztapljamo, gre to delo hitreje od rok. Posebej zmešamo 1½ kg svežega apna z 10 dkg arzenikovega zelenila. Tako dobimo zelenkasto-apneno kašo, ki jo potem raztopimo v 90 litrih vode. Sedaj imamo dve raztopini. Za tem vlijemo med vednim mešanjem modro tekočino v belo, in ne narobe, kakor je pri nas navada. Ako smo pravilno odmerili navedena sredstva, nam beli fenolftaleinov papir točno pove, s tem, da pordeči, da je škropivo dobro pripravljeno. Napačno je dodajati apno k raztopini galice; v tem primeru se kakovost škropiva samo poslabša.

Z arzenikovimi izdelki moramo biti zelo previdni, da ne pridejo nepoklicani ljudje do tega strupa. Čim smo drevje poškopili, ne smemo pasti živine pod drevjem, vsaj 14 dni ne, dokler ne pade izdatni dež, da strup izpere v tla.

Ker opažamo, da večkrat zelenila ožgejo zelene dele rastlin, zlasti v mokrih letih, in to celo po nekaj tednih po škropljenju, zlasti če smo dodali škropivu premalo apna, zato priporočamo pri-

mešati **bordoški zmesi** ali pa **žveplovo-apneni brozgi** že nalašč pripravljen arzenikov preparat, t. j. **aresin** (apneni arzen). Ako primešamo galicni raztopini **200 do 250 gramov aresina na 100 litrov vsebine vzeto**, dosežemo popoln uspeh. Aresin se dobi pri Kmetijski družbi. To sredstvo se lahko uporablja za škropljenje tudi samo brez dodatka apna.

Praktične lestve.

Pričujoča slika lestev nam prikazuje lestev, samostoječo, visoko 2,50 m, ki sestoji iz enega celega dela na eni strani, na drugi strani pa iz dveh delov, ki se s pomočjo primernih okovov lahko skleneta, tako da se lestev na eni strani poljubno lahko skrajša, in postavi tudi v kakršnemkoli hribovitem sadonosniku.

Slika 44.

Lestev ima pred drugimi patentiranimi še to prednost, da lahko sadjar stopa na obeh straneh po njej gori in dole, iste lahko prestopi od ene strani na drugo. Lestev se da tudi poljubno razširiti ali razprostrti, kar pri drugih ni mogoče.

Lestve je napravil mizar Ivan Kurnik iz Hrastnika po načrtu g. Ferdo Guerra, predsednika sadjarske podružnice v Hrastniku ter stane 180 Din. Naroča se lahko pri Kmetijski družbi v Ljubljani.

Fr. K.

Popravek.

V št. 7—8. letošnjega „Kmetovalca“, na strani 131., v članku „**Še o škropljenju drevja**“, predzadnji odstavek, se mora glasiti: **Na 100 l vsebine vzamemo 10 dkg (ne 1 dkg) modre galice in 15 dkg ugašenega apna**. Tako si napravimo 1% raztopino...

*Vinarstvo in kletarstvo.***Peronospora.**

Ing. S. Goriup.

Škoda, ki jo povzroča peronospora vinogradnikom Dravske banovine, znaša letno dokaj milijonov Din, dasi bi se s pravočasno in pravilno obrambo moglo ohraniti trsne nasade zdrave. Nesistematična borba proti peronospori, zamujen pravilni čas škropljenja in nepravilno prirejena bakreno-apnena ali bordoška brozga, so glavni vzroki izgube na oridelku, ki ga vsako leto utrpijo vinogradniki zaradi peronospore.

Za uspešno borbo proti peronospori je treba poznati razvoj te bolezni, da se pravočasno in pravilno uporabljajo preprečevalna obrambna sredstva.

Peronospora prezimi v obliki zimskih trosov v okuženih listih, ki so jeseni odpadli s trte. Zimski trosi klijejo spomladi, iz njih se razvije glivica s podgobjem, tronosci in poletni trosi, ki povzročijo novo okužbo. Za vzklitje zimskih trosov je potrebna toplota od najmanj 11° C in toliko vlage, da se odpadlo listje, ki vsebuje zimske trose, dalj časa namaka. Nekoliko dni po okužbi se pojavijo prvi znaki peronospore, ki jih delimo v **oljnate madeže**, katere opazimo, ako pogledamo list proti svetlobi, pri čemur se vidijo prosojna mesta in **bele prevleke** s trosi, nahajajoče se na spodnjem delu listov, na zelenih poganjkih, grozdličih in jagodah.

Prva okužba se pojavi navadno v obliki oljnatih madežev na najspodnejših listih trte.

Okužba se izvrši le ob primerni toploti in zadostni vlagi.

Pri drugi razvojni dobi se širi podgobje ali nitevje v notranjost listov ali drugih zelenih rastlinskih organov. Trajanje te razvojne dobe imenujemo inkubacijsko dobo, ki je tudi odvisna od toplote in vlage. Ako je po inkubacijski dobi suho ali prehladno vreme, ostane glivica v notranjosti trsa, pride pa takoj na dan, če se trsje zmoči in če toplota naraste na 13° C in več.

Pri tretji razvojni dobi se pojavijo zunanji znaki peronospore v obliki oljnatih madežev na listih ali pa kot bela prevleka na spodnji strani listov, na zelenih poganjkih, grozdličih in jagodah. Ako so vremenske razmere za razvoj trosonoscev neugodne, je opaziti samo oljnate madeže. Bele prevleke s trosi se pojavijo le ob zelo vlažnem ozračju, če znaša toplota 13 do 30° C. Pri 13° C se pojavijo bele prevleke le tedaj, če se toplota vsaj 24 ur ni znižala in je zrak dovolj vlažen. Na teh prevlekah se nahajajo milijoni trosonoscev, ki bi jih veter raznesel po vsej okolici in tako bolezen razširil tudi v neokuženih vinogradih.

Pri ugodnih vremenskih razmerah traja prva in tretja razvojna doba peronospore samo nekoliko ur, zato je važno, da poznamo vsaj približno inkubacijsko dobo, ki je v raznih mesecih in krajih različna.

Za naše kraje bodo inkubacijsko dobo dognale antiperonosporične postaje, katere je letos organizirala banska uprava na svojih kmetijskih šolah in trsnicah. Za sedaj navajamo številke po Karlu Müllerju, ki veljajo bolj za nemške razmere:

Mesec	Za liste		Za zelene poganjke in jagode	
	pri normalnih vremenskih razmerah	pri večkratnem toplem dežju	pri normalnih vremenskih razmerah	pri večkratnem toplem dežju
	d n i			
sredi maja	15 — 18	—	—	—
koncem maja	12 — 15	10 — 12	12 — 14	—
začetkom junija	11 — 13	8 — 10	12 — 14	9 — 11
sredi junija	9 — 11	6 — 8	9 — 11	7 — 9
koncem junija	6 — 7	4 — 5	10 — 12	7 — 9
julija in avgusta	5 — 6	4 — 5	12 — 14	8 — 10

Razvoj peronospore v spomladanskih in poletnih mesecih se vrši v treh razvojnih dobah. Pri prvi razvojni dobi prodirajo klice peronospore skozi listne reže v zelene organe vinske trte in jo okužijo.

Ko se je peronospora prvič pojavila, je odvisna nova okužba samo od padavin, ker je toplota v tem letnem času vedno dovolj visoka in za okužbo ugodna, aktivne trose peronospore pa nosi veter povsod.

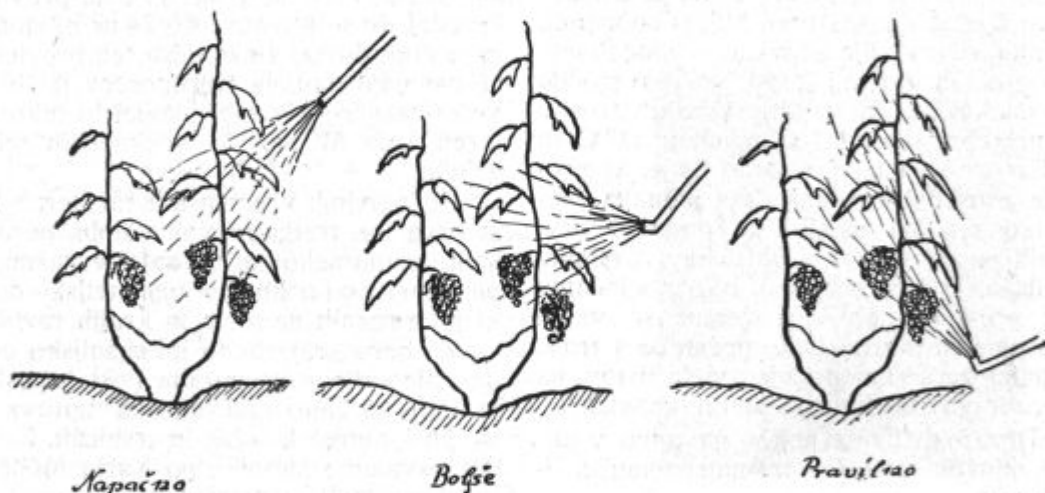
Zato velja pravilo, da povzročata pojav peronospore dva dežja z nad 10 mm. Pri prvem dežju se izvrši okužba, pri drugem se pa pojavijo zunanji znaki bolezni in nastane možnost nove okužbe.

Da se prepreči nova okužba, je treba, še preden je potekla inkubacijska doba, torej preden je prišla glivica na dan, neposredno pred nastopom tretje razvojne dobe škropiti trsje z bakreno-apneno brozgo in tako ustaviti širjenje peronospore. Škropiti takoj po okužbi ni priporočljivo, ker naraste tekom inkubacije, t. j. od časa okužbe do pojave zunanjih znakov bolezni, še mnogo mladih listov, ki bi bili v času nove okužbe nepoškodovani in za bolezen sprejemljivi. Škropljenje je treba urediti tako, da se to delo konča tesno pred pojavom belih prevlek, ker je znano, da modra galica ne ostane na listih mnogo več kot 14 dni, vsled česar bi bila ob času

dni, torej škropimo drugič okoli 4. in tretjič okoli 20. junija, oziroma takoj po cvetenju. Četrtri škropimo po potrebi približno 14 dni po tretjem škropljenju. Ako je poletje zelo deževno, škropimo v nevarnih legah še petič in celo šestič.

2. Paziti moramo, da je galica čista, brez tujih primesi in da je apno, ki ga uporabljamo, sveže. Ako je galica čista in je apno sveže, je barva bordoške brozge trajno modre barve. Ako so galici primešane druge snovi, se barva menja; pri uporabi starega apna nastane zelenkasta oborina, ki se ne topi in ne prilepi na list, pač pa ga lahko ožge.

3. Modri galici primešamo samo toliko apna, kolikor ga je potrebno za razkis, da se nežni deli trte ne bi poškodovali. Za kontrolo uporabljamo beli fenoltaleinov papir, ki pordeči v trenutku, ko je preko-račen razkis modre galice. Priprava 1%

Slika 45.

nove okužbe obrambna vrednost prerezanega škropljenja občutno zmanjšana. **Škropiti v času, ko so se bele prevleke že pokazale, je prekasno.**

Za praktično zatiranje peronospore naj bodo navedena sledeča splošna pravila:

1. Škropi naj se, še preden se pojavijo bele prevleke na zelenih organih vinske trte, ker učinkuje bakreno-apnena ali bordoška brozga samo preventivno (preprečujoče), ne more pa uničiti trosov, ki so se že vgnezdili v notranjosti listov ali drugih zelenih organov. Nočna temperatura okoli 13° C je kritična za nastop peronospore in ta toplota nastane v drugi polovici maja, vsled česar se navadno prične s škropljenjem okoli 20. maja. Drugo in tretje škropljenje naj sisledita v razdobju 12 do 14

bakreno-apnene brozge izvršimo na sledeči način: V prvi posodi raztopimo 1 kg modre galice v 50 l vode, v drugi razmešamo ½ kg sveže žganega, z malo vode ugašenega apna ali 1 do 1½ kg ugašenega apna. Raztopino modre galice ob neprestanem mešanju vlijemo v apneno mleko. Pri nas je sicer v navadi, da vlijemo apneno mleko v modro galico, ker je to enostavnejše. Vendar je na prvi način prirejena bakreno-apnena brozga bolj učinkovita, kar je s poskusi dokazano. Na 100 l vode vzamemo 0.75 do 2 kg modre galice. Bakreno-apnena brozga, ki vsebuje 1 kg modre galice na 100 l vode z odgovarjajočo množino apna, zadostuje za uničenje trosov. Brozga z 1.5 do 2 kg modre galice lahko povzroči opeklino, ima pa to

prednost, da ostane dalj časa na listu. Zato navadno uporabljamo za prvo škropljenje 0.75 do 1 kg modre galice, za poznejša škropljenja pa 1 do 2 kg galice na 100 l vode. V znanih nasadih g. Clotarja Bouvierja n. pr. uporabljajo z izvrstnim uspehom preko vsega leta, le 1 kg modre galice na 100 l vode. Večja koncentracija galice od 2 kg na 100 l vode ni v nobenem primeru umestna in je pravo zapravljanje denarja.

4. Uporablja naj se samo sveža bakreno-apnena brozga. Pripravljeno brozgo je treba uporabiti najkasneje 24 ur po njeni pripravi, ker je sicer učinek slabši. Pred uporabo je treba dobro mešati. Čista raztopina same modre galice se lahko drži zelo dolgo, apneno mleko pa le nekoliko dni. Ako že pripravljene bakreno-apnene brozge ne moremo takoj uporabiti, jo z dodatkom 50 g sladkorja na vsak kg galice lahko dalj časa ohranimo. Enak uspeh dosežemo tudi tedaj, če dodamo vsakemu hl bakreno-apnene brozge 1 liter svežega posnetega mleka. Tudi za škropljenje grozdčev je bordoška brozga s primesjo sladkorja ali melase prav priporočljiva, ker jo dež težje izpere.

5. Z bordoško zmesjo moramo pravilno škropiti. Škropimo ob mirnem vremenu ne samo liste, temveč tudi mlade poganjke in grozdčice. Listje škropimo po možnosti na obeh straneh, vendar pa izdatneje po spodnji strani listov, s finim razpršilnikom, enakomerno in v najdrobnejših kapljicah (n. pr. z Flickovim razpršilnikom). (Sl. 45.) Dež izpere brozgo težje s spodnega dela listja, ki je tudi bolj podvrženo okužbi kot zgornji del. Najboljše škropljenje je zjutraj, ko kapljice bakreno-apnene brozge le polagoma izhlapevajo. Pri naglem izhlapevanju lahko nastanejo opekline. Poškropljena mesta se posušijo navadno že tekom ene ure, vendar pa se tekočina šele kasneje trdno prilepi na listje. Dež, ki pade takoj po škropljenju, izpere modro galico in škropljenje moramo ponoviti.

čiščenje ali bistrenje vina po Möslingerju.

Fr. Vojsk.

(Dalje in konec.)

Vina, pri katerih se je rabilo preveč ferrociankalija, spoznamo že po barvi. Taka vina niso sploh več porabna ter jih moramo izliti. Zaradi tega je potrebno pri

tem načinu čiščenja največje previdnosti in pažnje.

Če čiščenje po Möslingerju izvedemo skrbno in točno po navodilih gornjega kemičnega zavoda, tedaj lahko popravimo vino, pa tudi sadjavec, ki se drugače sploh ne da čistiti (počrnenje, pobeljenje, okus po kovini vsled železa, bakra ali cinka). Čiščenje po Möslingerju omogoča, da spravimo mlado vino, ki je povrelo, z eno samo manipulacijo v ugodno stanje, da je že po preteku enega leta sposobno za polnjenje v buteljke. Vino postane najhitreje in trajno čisto. Tako čiščeno vino je bistro, kakor po nobenem drugem čiščenju in kaže lesk, kakor ga drugače ni mogoče doseči.

Pomniti je še, da po potrebi režemo vino vedno pred tem čiščenjem in da tako čiščeno vino zalivamo le z enako čiščenim vinom.

Za čiščenje po Möslingerju veljajo predpisi iz pravilnika za izvrševanje zakona o vinu.

Vino, ki vsebuje še ferrocianid, se izloči, kakor smo že omenili, iz prometa in izlije. Oni, ki bi tako čiščenje potrebovali, ki pa sami tega niso večji in ki se bojijo, da bi se vino pokvarilo, lahko pozovejo gori imenovani zavod, da izvrši čiščenje na njih stroške. V tem primeru pa se stroški za čiščenje znatno zvišajo in je skoraj bolj umestno, da se pošlje vino v Maribor h kakemu vinskemu trgovcu v čiščenje, ki ima vse potrebne priprave in strokovno za čiščenje usposobljeno osebje. Kakor sem doznal, bi tako pri vinskem trgovcu v Mariboru izvedeno čiščenje stalo pri manjših množinah vina približno 1 Din za liter, pri večjih množinah vina pa razmeroma manj, in sicer vsled tega, ker je azbest jako drag.

Sedaj tudi vidimo, da se tega novodobnega čiščenja vina morejo s pridom poslužiti le taki točilci in drugi interesi, ki razpolagajo s primernimi pripravami. Iz zanesljivega vira doznavamo, da se tega čiščenja poslužujejo le največji vinski trgovci v severnem delu naše banovine.

Želeti bi bilo, da bi se čiščenje po Möslingerju udomačilo tudi v drugih srezih. Zato pa bi bilo potrebno, da bi se v vsakem srezu uredilo vsaj eno klet, ki bi bila na razpolago za tako čiščenje in ki bi imela strokovno usposobljeno osebje in potrebne pripomočke. Sredstva za tako organizacijo bi se naj našla na primer v sreskih kmetijskih skladih.

VABILO

na IX. redni letni občni zbor Vinarskega društva za Dravsko banovino v Mariboru in VII. vinarski kongres, ki bosta 1. in 2. junija 1935, v Ormožu v telovadnici meščanske šole.

Spored 1. junija — sobota: ob 17. uri seja glavnega odbora in delegatov vinarskih podružnic ter redni letni občni zbor Vinarskega društva.

I. Dnevni red seje glavnega odbora: 1. Poročila društvenih funkcionarjev. 2. Poročilo sourednika za vinarstvo in kletarstvo pri „Kmetovalcu“. 3. Obravnava predlogov in pritožb s strani podružnic in članov Vinarskega društva. 4. Predlogi glavnega odbora za občni zbor: članariva, kraj in čas prihodnjega občnega zbora. 5. Predlogi za volitev predsednika, podpredsednika, 12 odbornikov in 2 preglednikov računov. 6. Pretrž referatov za vinarski kongres. 7. Slučajnosti.

II. Dnevni red občnega zbora: 1. Otvoritev občnega zbora. 2. Imenovanje 2 zapisnikarjev in 2 skrutinatorjev. 3. Poročilo predsednika, tajnika, blagajnika in preglednikov računov. 4. Poročilo sourednika za vinarstvo in kletarstvo pri „Kmetovalcu“. 5. Odobritev odborovih predlogov: višina članarine in kraj prihodnjega občnega zbora. 6. Volitev predsednika, podpredsednika, 12 odbornikov in 2 preglednikov računov za dobo enega leta. 7. Obravnava predlogov in morebitnih pritožb s strani podružnic in društvenih članov. 8. Volitev uprave „Trsničarskega odseka“. 9. Slučajnosti.

2. junija — nedelja: I. Ob 8. uri VII. vinarski kongres v Ormožu v telovadnici meščanske šole. Po otvoritvi kongresa: 1. Racionalizacija v vinarstvu, poroča ravnatelj banovinske kmetijske šole na Grmu pri Novem mestu g. ing. Ivo Zupanič. 2. Sodobne tehnične pridobitve v vinogradništvu in kletarstvu. Poroča referent za vinarstvo in kletarstvo pri kr. bankski upravi v Ljubljani g. ing. Sergij Goriup. 3. Gospodarsko stališče vinogradnika in njegove zahteve. Poroča predsednik Vinarskega društva g. Lovro Petovar. 4. Poročilo o občnem zboru in resolucija.

Izleti:

II. Popoldne ogled zanimivosti v Ormožu, obisk vinske pokušnje pri Skorčiču, prirejene za udeležence občnega zbora in kongresa.

3. junija — ponedeljek: 1. Ogled ormoško-ljutomerskih gor. Odhod iz Ormoža ob 7.30 uri z vlakom v Ivanjovce, potem peš čez Svetinje, Jeruzalem in Slamnjak v Ljutomer. 2. Ogled vinogradov v Spodnjih in Srednjih Halozah. Odhod iz Ormoža ob 7.30 uri z avtobusom čez Zavrč, Sv. Barbaro, Leskovec itd. v Ptuj. — Izletov v ormoško-ljutomerske in haloške gorice se morajo udeležiti samo tisti člani Vinarskega društva, ki se

bodo zanje priglasili do 25. maja 1935 pri vinarski podružnici v Ormožu.

Predsednik:

L. Petovar, l. r.

Tajnik:

J. Zabavnik, l. r.

Opomba: § 8. pravil Vinarskega društva za Dravsko banovino v Mariboru določa med drugim: Redni občni zbor vinarske podružnice se mora vršiti za končano poslovno dobo v mesecu aprilu. Občni zbor je sklepčen, ako je navzoča vsaj četrtina članov, sicer je sklepčen pol ure kasneje pri vsakem številu navzočih članov. Za veljavnost sklepov je potrebna nadpolovična večina glasov. — Podružnice si izvolijo na svojem rednem občnem zboru delegate, kot njih zastopnike za redni občni zbor Vinarskega društva, in sicer za prvih 20 članov po enega, za vsakih nadaljnjih 20 članov zopet po enega delegata; morebitni nadaljnji ostanek od najmanj 10 članov se računa za nadaljnje enega delegata. En delegat sme imeti največ tri glasove; izkaže se s pooblastilom. Za vsaj enega delegata z enim glasom mora imeti podružnica najmanj 15 članov. — § 9. pravil določa med drugim: Občni zbor Vinarskega društva je sklepčen, če je zastopana po podružničnih delegatih vsaj desetina v podružnicah organiziranih članov. Pri nesklepčnosti se vrši občni zbor pol ure kasneje pri vsakem številu udeležencev.

Opazovalne postaje peronospore.

Peronospora povzroča vinogradnikom leto za letom milijonsko škodo. Pravočasna in pravilna obramba to škodo lahko omili. Da to dosežemo, je potrebna organizirana obramba.

Kr. bankska uprava Dravske banovine v Ljubljani, je uvidela potrebo organizirane obrambe zoper peronosporo in je v ta namen ustanovila opazovalne postaje peronospore pri svojih kmetijskih zavodih, in sicer pri:

1. Vinarski in sadjarski šoli v Mariboru;
2. Kmetijski šoli na Grmu pri Novem mestu;
3. Trsnici in drevesnici v Pekrah, p. Limbuš;
4. Trsnici in drevesnici v Kapeli, p. Slat. Radenci;
5. Trsnici in drevesnici v Kostanjevici ob Krki;
6. Trsnici in drevesnici v Leskovcu pri Krškem.

Kr. bankska uprava je opremila te postaje s potrebnimi aparati. Postaje bodo desetdnevno pošiljale kr. bankski upravi v Ljubljano poročila o zadevnih opazovanjih, ki so važna za obrambo zoper peronosporo. Kr. bankska uprava bo pótom radija in dnevnega časopisja dajala vinogradnikom navodila glede najuspešnejšega načina zatiranja peronospore. Tudi na druge trsne škodljivce in njih pokončevanje bo opozarjala.

Dolžnost vinogradnikov v njih lastnem interesu pa bo, da se bodo teh navodil strogo držali.

Pozeba vinogradov in škropljenje. Nepričakovana pozeba je v začetku maja uničila upe marsikaterega vinogradnika. Stojimo pred dejstvom, da ne bo znašal pridelek v nekaterih vinogradih niti 10% normalne trgatve. Ali naj zato opustimo škropljenje? Ne, to bi bilo še hujše zlo, ker si na ta način uničimo vinograde tudi za prihodnje leto ali celo za vedno. Škropiti moramo tudi letos redno. Vsled hladnega vremena in zakasnele vegetacije bo le čas škropljenja ponekod nekoliko poznejši. Vprašanje ponovne rezi odškodovanih nasadov ni mogoče rešiti povsod enako, ker je odvisno od načina rezi in od velikosti pozebe. V splošnem se bomo odločili za ponovno rez le tam, kjer so vse glavne oči na rodnem lesu popolnoma pozeble in hočemo trsje pomladiti.

Živinoreja in mlekarstvo.

Uspehi selekcije na Dolenjskem.

Ing. Ivo Jelačin.

Koncem minulega meseca je načelstvo Zveze selekcijskih organizacij za sivorjavo dolenjsko govedo predložilo zboru številnih zastopnikov včlanjenih edinic poročilo o izvršenem delu v preteklem letu in o doseženih uspehih pri organizacijah ter pri posameznikih.

Iz podanih poročil in zbranih rezultatov je bilo razvidno, da je sistematična plemenska odbira zelo napredovala in da so se ustvarili že trdni temelji za izboljšanje dolenjske govede. Razmeroma kasno se je tu pričelo intenzivno selekcijsko delo, vendar je posebno razveseljivo, da so se živinorejci tesno oklenili tega načina pospeševanja živinoreje, ki je edino sposobna, da prinese našemu kmetu plačilo za dolgoletni trud.

Zveza je sodelovala z 32 selekcijskimi organizacijami, ki so imele koncem leta 1934. 1531 rodovniških krav napram 1002 kravam l. 1933. Vse krave so bile v minulem letu z ustanovitvijo Zveze nanovo sprejete v rodovnik.

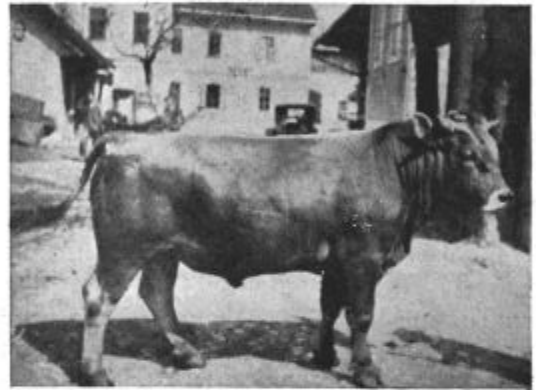
Molzna kontrola se je vršila prav zadovoljivo in se je od prejšnjega leta pokazal znaten napredek. Od 1095 krav, ki so bile vpisane vse leto v rodovniku, je bilo priznanih molznih zaključkov 67% napram 54% v letu 1933. Najboljšo disciplino je pokazalo članstvo selekcijske zadruge Stari trg, ki je imelo vse svoje krave, 56 po številu, pod celoletno molzno kontrolo.

Od 739 vse leto kontroliranih krav je bilo z mlečnostjo

do 1.000 l	14 krav, t. j.	1.89%
od 1.000 l do 2.000 l	285 „ „ „	38.56%
od 2.000 l do 3.000 l	360 „ „ „	48.71%
od 3.000 l do 4.000 l	75 „ „ „	10.15%
nad 4.000 l	5 „ „ „	0.67%

Najboljše molznice so bile v l. 1934. sledeče:

1. Rod. Ribnica št. 10 A z mlečnostjo 6.419 litrov, last Rudež Elze,
2. rod. Vrhnika št. 5 A z mlečnostjo 4.495 litrov, last Jalovšek Valentine,
3. rod. Stična št. 8 A z mlečnostjo 4.086 litrov, lastnik Stiški samostan.

Sl. 46. Rodovniki plemenjak št. 2 A, uvožen iz Švice.

Povprečna molznost krav v vsej Zvezi je znašala 2.162 litrov, kar je smatrati za razmeroma ugodno zlasti zaradi tega, ker večina krav razen doma pridelane krme ne dobi nobenih močnih krmil.

V triletnem razdobju 1931—1934. je bilo vsega kontroliranih 131 krav ali 67% vseh tri leta vpisanih, ki so pokazale sledečo mlečnost:

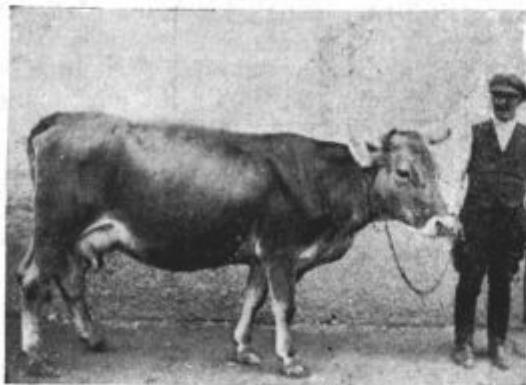
od 1.000 do 1.500 l	3 krav, t. j.	2.29%
„ 1.500 „ 2.000 l	29 „ „ „	22.13%
„ 2.000 „ 2.500 l	58 „ „ „	44.28%
„ 2.500 „ 3.000 l	32 „ „ „	24.43%
„ 3.000 „ 3.500 l	6 „ „ „	4.58%
„ 3.500 „ 4.000 l	3 „ „ „	2.29%

Povprečna triletna molznost krav je znašala 2.313 l. Najboljšo povprečno molznost za zadnja tri leta izkazujejo sledeče krave:

1. Rod. Vrhnika št. 2 A, z mlečnostjo 3.994 litrov, lastnik Stržina Jakob,
2. rod. Vel. Lašče št. 25 A, z mlečnostjo 3.506 litrov, lastnik Hočevar Lovro,
3. rod. Stari trg št. 40 B, z mlečnostjo 3.408 litrov, lastnik Dimic Jernej.

Pripomniti je treba, da so vse te krave last malih posestnikov in so vzrejene v skromnih kmečkih razmerah.

Za rodovniške plemenjake je bilo odbranih 45 bikov, ki so vsi najboljše kakovosti. Najstarejši plemenjak je št. 28A pri selekcijski zadrugi Škocjan, ki je dopolnil že 7. leto in vkljub visoki starosti še vedno prav dobro plemeni. Najtežji bik je pa št. 14A pri selekcijski zadrugi Ribnica, ki

Sl. 47. Montafonka — rod. Vel. Lašče št. 25 A; povprečna triletna mlečnost 3.506 l.

tehta preko 1100 kg in je vkljub ogromni teži uporabljen za plemenjenje tudi šibkih telic, ker se stalno uporablja za delo in ima vsled tega močno utrjene noge, ter prožno mišičnasto telo. Ta dva primera sta vredna omembe vsled tega, ker je pri nas splošno utrjen predsodek, da stari in težki biki niso uporabni za plemenjenje. To naziranje je pa seveda popolnoma napačno in je potrebno le plemenske živali pravilno in vestno oskrbovati ter jih ne takoj v drugem letu pitati za zakol.

Od rodovniških krav se je rodilo vsega 907 telet, od katerih je bilo 479 bikcev in 428 telic. Za rejo se je od tega obdržalo 336 teličk in 177 bikcev, skupaj torej 513 komadov, ostalo se je namenilo za zakol, razen 70 bikcev, ki so bili rezani za vole. Zvrгло je vsega le 5 krav, kar je dokaz, da je zdravstveno stanje rodovne živine prav zadovoljivo.

Gornji rezultati so nam jasen dokaz, da selekcijsko delo pri naši živini ni brezplodno in da se zbira s tem dragoceno gradivo, na podlagi katerega bo možno učinkovito vplivati na zvišanje gospodarske donosnosti naše živinoreje.

Tej pomembni skupščini, kjer se je poleg poročil, ki so tu podana v izvlečku, slišalo obširne in nadvse važne gospodarsko-strokovne razprave, pa ni prisostvoval niti en odposlanec našega dnevnega in

tedenskega časopisja, vkljub temu, da so bila vabljeni vsa uredništva. Žalostno je, da se od strani, ki bi bile najbolj poklicane zasledovati razvoj našega gospodarstva, ne kaže dovolj razumevanja in to še v času, ko bi morale vse tvorne sile naroda vzajemno graditi na izboljšanju našega gospodarstva, zlasti kmečkega.

Opomba uredništva: Vabimo ostale selekcijske zveze, da nam pošljejo slična pregledna poročila o doseženih uspehih in zaključkih v l. 1934.

Svinjereja in njene napake.

Tone Erman.

Svinjereja je velevažna kmetijska panoga v Dravski banovini, a žal obračamo nanjo vse premalo pažnje. V tem članku obravnavamo prasičerejo in njene glavne napake, ki so vzrok, da imamo še vedno to važno panogo na tako nizki stopnji napram naprednim severnim državam.

Napaka v svinjereji je prehitra prepustitev; k temu bodo morale oblasti storiti potrebno, da se odpravi ta napaka. Pri nas imajo navado pripuščati mlade svinje, stare komaj 5—6 mesecev, potem dobimo nekaj mladih prasičkov, seveda bolj mršavih nego lepih, ki sesajo 5—6 tednov. Med tem časom bi morala imeti svinja dobro tečno krmo, po navadi pa nima nič boljše kot prej, svinja hujša ter jo mo-

Sl. 48. Svinje z mladiči na deteljni paši.

ramo par mesecev zastoj krmiti, da pride zopet v dober položaj. Obratiti bi morali največjo pozornost med časom, ko svinja doji, na to, da ima zadosti mleka, da se lahko prasički povoljno razvijajo in da svinja ne shujša. Pri dobrem gospodarju, ki skrbno odbira plemenske svinje, tehta gnezdo ob porodu

12—18 kg, s štirimi tedni pa 50—80 kg; slabo pa komaj 25—45 kg. Odbirati bi morali za dom vedno najboljše prasičke, a to se malokdaj stori. Prasički, ki so malo boljši, se prodajo, le slabi ostanejo doma za pleme. Dobra vrsta gre tako rako-vo pot.

Druga napaka je zopet pri odbiri merjascev, ker se premalo pazi na dobro pasmo, ki v tistem okolišu najbolj uspeva. Vsak posestnik naj bi dobil mlade, res odbrane prasičke od zanesljivega svinje-rejca.

Mlade prasičke moramo dobro krmiti z beljakovinsto krmo. Ko nastopi toplo vreme, jih spuščajmo na sveži zrak; tudi v zimskem času je to dobro. Če imamo vlažne svinjake in nimamo ventilacije, damo vsaj v zaboj neugašenega apna, ki dobro vleče vlago nase in ga po potrebi izmenjajmo.

Ko nastopi mesec maj, uvedimo tudi pri nas svinjsko pašo, ki je zelo potrebna in koristna. Pašnik razdelimo v oddelke, najbolje v štiri, da lahko med časom zopet zraste nova trava. Paša sme trajati kvečjemu 2 uri naenkrat; če traja dalje časa, prično svinje riti in uničijo travno rušo. Za svinjski pašnik se priporočajo mešanice z belo deteljo (*trifolium repens*), angleško ljujko (*lolium perene*), lahko se zmeša tudi nekaj lucerne ali črne detelje, vseje se meseca aprila ali začetkom maja med oves, ki varuje mlade rastline pred neugodnimi vremenskimi prilikami.

Razno.

Dolenjska selekcijska zveza je imela v sredo, 24. p. m. svojo drugo redno sejo in popoldne istega dne svojo letno skupščino v sejni dvorani Kmetijske družbe v Ljubljani. V odsotnosti načelnika je vodil lepo uspeli zbor podnačelnik **Šteh** iz Dobrega polja. Po njegovem lepem uvodnem poročilu, je podal obširno tajniško in selekcijsko poročilo **ing. Jelačin**. Po živahni debati je povzela besedo zastopnik kr. banske uprave **ing. Wenko** in označil delo zveze kot vseskozi uspešno. Do'ensjka je bila v pogledu selekcije pred par leti še na zadnjem mestu v banovini. Danes spada že skoro med najboljše okoliše, kar je v veliki meri zasluga smotrene de'ovnosti tajnika **ing. Jelačina**. — Manjša nesoglasja so se pojavila le zaradi krajev, kjer naj bodo plemenski sejmi. Večina se je izjavila za Dobropolje in Ribnico. Manjšina je predlagala namesto Dobrega polja Velike Lašče. Končno bo pa odločala banska uprava. Soglasno je bilo obsojeno postopanje naših dnevnikov in tednikov, ki se va-

bilu na skupščino niso odzvali in so s tem složno dokazali, da jih stremljenja 1500 najboljših dolenjskih živinorejcev ne zanimajo.

Letne skupščine ostalih zvez bodo 12. maja v Celju, 25. maja v Ljubljani za gorenjsko zvezo in 26. maja v Murski Soboti, kjer je bila te dni dobro uspela redna seja.

Plemenski sejmi so bili dosedaj 3. aprila v Št. Jurju za sivopšenično pasmo, 15. aprila v Dobrem polju in 16. aprila v Ribnici za dolenjsko, 25. aprila v Turnišču in 16. aprila v Puconcih za svetlo-lisasto živino, 2. maja pa v Ormožu za cikasto živino. **15. maja sledi plemenski sejm v Kranju za gorenjsko cikasto živino**. Na dosedanjih sejmih je bilo prodanih okoli 50 bikov rodovniškega porekla. Cene so se gibale med 1800 Din in 3000 Din po kakovosti živali. Kupovali so se skoraj brez izjeme le bikovi v starosti nad eno leto in do dvajset mesecev. Cene je določila strokovna komisija obvezno za prodajalca in kupca. Jeseni s'edj nova vrsta plemenskih sejmov v vseh pasemskih okoliših. Počasi se bo vsa kupčija plemenske živine obavila le na plemenskih sejmih. Tako se bodo našim kmetovalcem vsaj za plemensko živino zagotovile primerne cene.

Plemenske merjase po znižani ceni prejme letos vseh 114 kmetovalcev, ki so zaprosili. Z razpošiljanjem se je že pričelo in se bo nadaljevalo, dokler jih ne prejmejo vsi. Prejemniki plačajo po železniškem povzetju po 5 Din za kg. Višek plemenske cene in vse stroške poravnava banovina. Upoštevani so vsi srezi banovine razen laškega in radovljiškega, kjer se ni prijavil noben prošnik.

Plemenski ovni. Naši kmečki gospodarji v gorskih in kraških predelih se opozarjajo, da banovina pospešuje tudi ovčjereje, ki postaja v poslednjem času zopet mnogo bolj uvaževana panoga. Kdor želi svojo ovčjerejo izboljšati, naj se zglaš **takoj** pri sreskem kmet. referentu, kjer dobi brezplačno tiskovino in navodila za sestavo prošnje, po kateri mu bo banovina po močno znižani ceni dodelila izbranega plemenskega ovna. Torej, pohitite!

Gnojnične črpalke. Kr. banska uprava je prejela zelo veliko število prošenj za gnojnične črpalke s prispevkom banovine. Iz sredstev novega proračuna bodo prošnje v najkrajšem času rešene. Upati je, da bo večini prošnikov ustrezno.

Gnojišča. Našim kmetovalcem je znano, da je kr. banska uprava v poslednjih letih morala odkloniti velik del prošnikov za prispevek k ureditvi gnojišča in gnojnične jame. Saj smo imeli v preteklem banovinskem proračunu za te namene samo okoli 300.000 Din. Da se potrebam našega kmetijstva ustreže v večji meri, je v sedanjem proračunu vnešena zelo lepa vsota 800.000 Din, torej skoraj en milijon. Tako je upati, da bomo letos prošnikom ustregli v mnogo večji meri kakor vsa dosedanja leta. Poleg sedanjega načina prispev-

kov k ceni cementa, se bo nanovo uvedla dodelitev cementa povsem brezplačno v obliki brezobrestnega posojila, ki se bo vračalo v malih letnih obrokih. Kmetovalci, ki stanujejo v okolišju iste železniške postaje, naj se prijavijo pri svojih kmet. organizacijah in sestavijo skupne prošnje. Prednost imajo selekcijska društva, za tem druge kmet. organizacije ter stari prošnjiki iz prejšnjih let.

Ing. B. W.

Plemenski sejm za sivopšenične bike je bil 3. aprila v Št. Juriju. Vkljub zelo slabemu vremenu in snegu je bilo prignanih 12 bikov. Razen par odličnih mlajših živali, ki so ostale neprodane, je bila kakovost srednjedobra. Občine so kupile z banovinskim prispevkom 6 plemenjakov. Cene so se gibale od 5.50 do 6 Din za kg. Ker bo v bodoče nabava izven plemenskih sejmov prepovedana, si obetamo še večji razmah kupčevanja na plemenskih sejmih bodočnosti. Po sejmju je bila redna seja selekcijske zveze.

Vprašanja in odgovori.

Vprašanje 74. Dal sem učiti svojega sina kovaške obrti. Domenil sem se z mojstrom, da bom sina oblačil in zanj plačeval prispevke za bolniško zavarovanje. Na račun sem dal mojstru 397 Din, ostal sem mu pa dolžan še 300 Din. Pogodbo sem podpisal, ker mi je mojster zagotovil, da bo zadnje leto kupil sinu obleko, kar pa ni v pogodbi navedeno. Izvedel pa sem, da mojster po zakonu ni upravičen zahtevati od mene plačila za bolniško zavarovanje in da bi to sploh ne smelo biti navedeno v pogodbi. **Ali lahko zahtevam od mojstra povrnitev 397 Din, ker tudi on ni izpolnil vseh pogojev?** (M. M. v J.)

Odgovor: Ker ste se z mojstrom pogodili, da plačate Vi bolniško zavarovanje za svojega sina-učenca, ste pač prevzeli to pogodbeno dolžnost in ste dolžni poravnati, oziroma povrniti mojstru, kolikor je plačal za bolniško zavarovanje. Vaše mnenje, da bi tega določila ne smela vsebovati učna pogodba, odnosno, da je isto neveljavno, ni v zakonu utemeljeno. Pač pa imate pravico, ako ste se res dogovorili z mojstrom in se je on zavezal, da kupi Vašemu sinu zadnje leto obleko, odšteti znesek, ki odgovarja vrednosti take obleke, od ostanka, ki ga še dolgujete, odnosno, če vrednost presega ostanek, Vam ostanka ni treba plačati in imate še pravico zahtevati presežek. Seveda boste morali, ker tega določila ni v pisni učni pogodbi, dokazati, da se je mojster zavezal napraviti obleko, po pričah, ako bi to mojster tajil. **Dr. Sp. M.**

Vprašanje 75. Pri banovinski cesti sem naredil v jeseni leseno ograjo. Za ograjo sem nasadil gabrove sadike za živo mejo, in sicer kakih 60 cm proč od ceste. Cestar me je pa sedaj opozoril, da

so preblizu ceste ter da jih moram odstraniti. **Koliko mora biti ograja oddaljena od ceste?** (F. H. v B.)

Odgovor: Po zakonu o izpremembah in dopolnitvah uredbe o zaščiti javnih cest z dne 5. decembra 1913. § 1. (Služb. list št 81 z dne 19. XII. 1931) se ne sme nobene ograje ali žive meje postaviti kakor 1 m od meje cestnega zemljišča. Ako bi ograja, odn. živa meja ovirala pregled cestišča, je postavljenje iste s prometno-varnostnih ozirov nedopustno.

Ing. K.

Vprašanje 76. Sem mali posestnik in kmetovalec. Ker z dohodki iz posestva ne morem preživljati svoje družine, si moram drugod iskati služka. Tako sem izza l. 1924. zaposlen pri železnici kot progodelavec. Imam lastno zgradbo, za katero mi davčna uprava leto za letom predpisuje večje davke, dasiravno nisem na stanovanjskih prostorih ničesar izpremenil. Finančna kontrola mi je ugotovila 4 stanovanjske prostore, v resnici pa je za stanovanje prikladna samo 1 soba, ker v drugih 3 sobah ni nobene peči za ogrevanje in se v njih pozimi stanovati ne more. **1. Po kakšni stopnji se odmerja zgradarina (gre za vas, ki ni v bližini mesta in ne v trgu)? 2. Ako bi imel res 4 sobe, ki jih ne dajem v najem, koliko znaša državni davek? 3. Ali spadajo železničarji v višjo stopnjo zgradarine kakor pa mali obrtniki ali pa meščani? 4. Ali obstojajo za železničarje posebni predpisi, po katerih se nekateri višje in drugi nižje obdačujejo?** (L. J. v Z.)

Odgovor: Ad 1. in 2. Zgradarina se odmerja na podstavi čiste davčne osnove. Ta se dobi, ako se od kosmate davčne osnove odbijejo stroški za vzdrževanje, upravo in amortizacijo zgradbe. Kosmato davčno osnovo tvori za zgradbe, ki niso dane v najem, vrednost letne najemnine, ki se plačuje za najbližje podobno stanovanje. Za zgradbe po vaseh, ki niso oproščene davka — iz naslova izključnega poljedelstva — in se ne dajejo v najem in ki služijo izključno za stanovanje poljedelcem in malim obrtnikom, se odmerja zgradarina po številu prostorov za stanovanje in kosmati najemniki, ugotovljeni v posebni razporeditvi. Ta kosmata najemina (najeminska vrednost) je v zakonu določena: za 1 sobo s 300 Din, za 2 sobi s 550 Din, za 3 sobe s 750 Din, za 4 sobe z 900 Din, za 5 sob s 1000 Din in za vsak prostor nad 5 sob s 75 Din. — Na podlagi te razporeditve znaša kosmata davčna osnova za Vašo zgradbo s 4 sobami 900 Din letno. Od te kosmate osnove je odbiti stroške za vzdrževanje, upravo in amortizacijo. Amortizacijski stroški za zgradbe po vaseh znašajo 30% od kosmate najemnine, torej za Vašo zgradbo 270 Din. Ker niste navedli stroškov za vzdrževanje in upravo zgradbe, se Vam čista davčna osnova ne more izračunati. Toda recimo, da nimate nobenih stroškov za vzdrževanje in

upravo, potem znaša Vaša čista davčna osnova 630 Din. Od tega zneska morate torej kot državni davek na dohodek od zgradb plačevati osnovni davek z 12%, ki znaša 75.60 Din in 2% dopolnilni davek, ki znaša 12.60 Din, skupaj torej 88.20 Din. K temu državnemu davku se pridružijo še avtonomne doklade (banovinska in občinska doklada na neposredne davke). Za sobe se smatrajo vsi oni zgradbeni prostori, ki so namenjeni za stanovanje (bivanje), ne oziraje se na to, ali so opremljeni s pečmi za ogrevanje pozimi ali ne. — Ad 2. in 3. Vsi državljani so pred zakonom enaki in se davčni zakoni upoštebujejo na vse državljane enakomerno. Davčne ugodnosti, ki jih zakon o neposrednih davkih predvideva za poljedelce in male obrtnike, se uporabljajo izključno samo na te stanovne. Za železničarje zakon ne predvideva nobenih posebnih predpisov in se vsi železničarji obdačujejo enakomerno po splošnih davčnih predpisih. S. S.

Vprašanje 77. Začetkom aprila t. l. je brez oporoke umrl moj mož. Zapustil je posestvo, na katerem je vknjižen iz l. 1924. izvirajoči dolg v znesku 18.500 Din. Kot kmet je bil moj mož zaščiten. **1. Kdo bo podedoval posestvo, jaz, kot njegova vdova ali pa najina mladoletna otroka?** **2. Ali pripada zaščita, ki jo je užival moj mož, tudi dedičem, to je otrokoma, odnosno meni?** (T. B. v Č.)

Odgovor: Ad 1. Ako je umrl Vaš mož brez oporoke in Vi kot njegova žena niste bili vknjiženi v imovinski skupnosti, potem pripada po občni državljskem zakonu posestvo (zapuščina) otrokoma in Vi imate pravico do dosmrtnega uživanja ene četrtine zapuščine. — Ad 2. Zapuščina za kmetom je ravno tako zaščiteni kakor kmet, in sicer dotlej, dokler se s sodno odločbo ne preda naslednikom. Ker so pa nasledniki v Vašem primeru maloletni otroci kmeta, so tudi ti po uredbi zaščiteni ne glede na to, kdo v času, ko traja njih mladoletnost, zemljo obdeluje. S. S.

Vprašanje 78. Sem izza l. 1910. orožniški vpokojenec ter se bavim od tedaj s kmetijstvom, posebno z vinogradništvom. L. 1927. sem se kot kmet zadolžil pri posojilnici, ki se je za svojo terjatev vknjižila na mojem posestvu. **Sedaj mi posojilnica odreka značaj kmeta, češ da uredba izključuje državne vpokojence iz te zaščite in noče priznati od občine izstavljenega tozadavnega potrdila.** Kaj naj posojilnici odgovorim? (V. G. v P.)

Odgovor: Sporočite posojilnici, da je občinsko oblastvo z izstavljenim potrdilom ugotovilo in izjavilo, da ste se kot kmet zadolžili in da ste po uredbi o zaščiti kmetov zaščiteni dotlej, dokler višje oblastvo, to je sresko načelstvo, odnosno banska uprava po preizkušanji — ki jo mora zahtevati ugovarjajoča stranka, to je v pričujočem primeru posojilnica — potrdila ne razveljavi. S. S.

Vprašanje 79. L. 1923. sem bil telesno poškodovan in sresko sodišče je obsodilo obtoženca poleg zapora tudi na globo 900 Din za bolečine in stroške tožbe. Ker obtoženec tedaj ni imel nikaškega premoženja, nisem dobil prisojene mi odškodnine. L. 1928. je prevzel posestvo, tedaj pa ga nisem opozoril na ta njegov dolg. **Ali sem sedaj po 12 letih upravičen zahtevati od obsojenca odškodnino, odnosno ali je ta zastarela?** (J. M. v P.)

Odgovor: Obveznost obsojenca do plačila odškodnine je nastopila s pravomočnostjo razsodbe okrajnega sodišča in traja dotlej, dokler Vaša terjatev ni poravnana, odnosno dokler ne zastara. Zastarelost pa nastopi po 30 letih. Upravičeni ste torej, prisojeno odškodnino tudi sedaj uveljaviti in od obsojenca zahtevati. S. S.

Vprašanje 80. Letos sem posadil precej sončnic, da bom izdelal olje za domačo porabo. Sončnice so črne (dom.) in bele (ogrske), ne vem pa, kako se iz njih prideluje olje. **Kako se prideluje namizno olje iz pečk sončnih in buč?** (D. J.)

Odgovor: Mnogo je načinov pridelovanja olja iz pečk sončnic in buč. V Prekmurju delajo tako, da oluščene pečke zmeljajo, zamesijo z vrelo vodo in stiskajo. Brez stiskalnice ne gre. Stiskalnica se pa za enega posestnika ne bo izplačala. Drugod imajo stiskalnice za olje mlini ali pa posebne tvornice olja. V Prekmurju stiskajo kmetovalci olje na stiskalnici v mlinu, na Ptujskem polju pa nosijo izluščene pečke v oljarne in jih kar zamenjajo za olje. Za štiri litre pečk dobijo en liter dobrega olja. Ako torej v Vašem kraju nima nihče stiskalnice, je najbolje, da pošljete pečke v oljarno, od katere pa zahtevajte poprej pojasnila, pod katerimi pogoji bo pečke prevzela, t. j. koliko Vam bo vrnila olja. Pišite oljarni Stieger v Slov. Bistrici, oljarni v Framu pri Mariboru itd. S.

Vprašanje 81. Ali je pri zatiranju škodljivcev in boleznih vinske trte bolje uporabljati sredstva, s katerimi se škropi ali praši? (Fr. V. v L.)

Odgovor: To vprašanje igra v praksi veliko vlogo. V Združenih državah Severne Amerike že več let temeljito razpravljajo, ali je bolje škropiti ali prašiti, ne morejo pa priti do enotnega sklepa. Je to umljivo, ker je strogo gospodarsko vprašanje, ki se ravna po razmerah posameznika in ne splošno, in tudi po načinu kulture. Navajamo kratko dobre in slabe strani obeh načinov uporabe zatiralnih sredstev, ki so: **Prednosti škropjenja:** 1. Točno delo. 2. Kombinacija z drugimi sredstvi deloma mogoča. 3. Škropivo se dobro prime škropljenih organov. 4. Manjša uporaba na materialu. 5. Manjši stroški kupljenega sredstva. **Slabe strani škropjenja:** 1. Treba vode. 2. Treba več časa. 3. Večji stroški pri delu. **Prednosti prašenja:** 1. Neodvisnost od vode. 2. Lahka uporaba. 3. Najfinejša razdelba. 4. Prihrana na času. **Slabe strani prašenja:** 1. Se slabo prime. 2. Odvisnost od

vetra. 3. Večja uporaba sredstva. 4. Večji stroški kupljenega blaga. 5. Kombinacija z drugimi sredstvi ni mogoča.

F. V.

Vprašanje 82. V dol. Lendavsk'h goricah imam 500 trsov „medenike“ (Hönigler), ki se mi ob cvetenju skoraj vsako leto osipljejo, a grozdje v jeseni pa večinoma zgnije. Škoprim vsako leto po štirikrat kakor druge trte, pa nič ne pomaga, medtem ko ohranim druge trte zdrave. Grozdja še posebej pa ne škropim. Kaj je vzrok temu? (J. D. v T.)

Odgovor: Na to vprašanje ni mogoče točno odgovoriti, ker ne navajate ne vrste zemlje, ne lege, kakor tudi ne ameriške podlage in načina režnje. Zdi se, da je zemlja prevlažna in lega prenizka ter pregosto sajeno, tako da nima nasad dovolj prepriha, vsled česar se grozdje rado osiplje, v jeseni pa rado gnije. Sicer je medenika osipljivosti že sama na sebi precej podvržena. Medenika uspeva dobro v suhih, sončnih legah ter ljubi kratko rez in poletno prikrajševanje predloških poganjkov.

Fr. G.

Vprašanje 83. Imam kravo, ki je po drugem teletu mesec dni po oteljenju, dobila krvomoko, ki sem jo zdravil s kriščevimi rožami. To zdravljenje pa ne učinkuje kakor pred dvema leti, ko je krava bila zbolela za isto boleznijo in pri kateri je bilo takrat zdravljenje s temi rožami uspešno. (I. B. v D.)

Odgovor: Krvomoka je jako zamotana bolezen sečnih organov ter se pojavlja pri obolesti obisti ali ledvic, mehurja, oz. skalnika. Včasih je tudi znak mehkokostnosti, posebno pri brejih živalih kratko po oteljenju, ko oddajajo matere večjo množino apnenih snovi na mladiča. Verjetno je, da je tudi Vaša krava v početku te bolezni, dasi bi se pri tej bolezni morali pokazati prej ali slej še drugi bolezenski znaki, kakor motnje prehrane, shušanje, driska, bolečine v kosteh, oteklina v sklepkih, često poležavanje, trda hoja, šepanje itd. Da preprečimo nastanek bolezni, je potrebno, da se živali mnogo gibajo na prostem in na soncu, melioracija tal, gnojenje travnikov. Hlev mora biti svete, suh, zračen, prostoren, brez cementnih tla. Hrana ne sme vsebovati mnogo krompirja, repe in pomij. Če se je pa bolezen že pojavila, je potrebno zdravljenje, ki je jako dolgotrajno, utrudljivo in često neuspešno. Zato je pravočasen zakol vsekakor priporočljiv. Zdraviti pa poskušamo bolezen najprej z izpremembo krme in pitne vode, ki naj bo trda, s pašo, s pregibanjem na prostem; delo ne sme biti pretežko, telesna nega mora biti dobra. Priporočljivo je sveže krmiljenje detelje lucerne, polaganje stročnic, oves, pšenica, rž, zdrob, otrobi (rženi), koruza, oljnate prge, apnene soli (klajno apno), živinska sol, mišnica (arzenik), žvepleni cvet, kreda in še mnogo drugih. Pri krvomoki se uporablja kot zdravilo kinin, ki je pa kaj drago

sredstvo. Seveda ga dobimo za živali le na živinozdravniški recept.

Dr. V.

Vprašanje 84. Imam devetletno kobilo, ki se je loteva naduha. Sedaj bi jo rad pripuščal, a ne vem, če je to zaradi bolezni dobro in če se mi bo sploh ubrejala. (A. Š. v S.)

Odgovor: Kobila se lahko ubreji vkljub naduhi. Naduha torej ubrejitve ne ovira. Pač pa narobe: ubrejitve bi znala vplivati na poslabšanje naduhe. Pri slučajni obliki naduhe nastopi namreč v pljučih pomanjkanje zraka, ki ga skuša telo spraviti v pljuča s sodelovanjem trebušnih mišic, ker pač normalni pljučni dihalni gibi ne zadostujejo. Konjerejci pravijo, da tak konj „vleče“ ali celo „sesa“, s čemur je mišljeno povečano živahno sodelovanje trebušnega mišičevja. Po ubrejitvi pa odpade več ali manj to aktivno sodelovanje trebušnih mišic, zlasti v srednji in končni stopnji brejosti, ker pač morajo mišice nositi povečano breme — razvijajoče se žrebe. Drugič pa močno povečana maternica sama pritiska na trebušno prepono in tako posredno na pljuča, ki jih ovira v njihovem raztezanju. Bolezen se zato breji kobili poslabša, posebno v končnem stanju brejosti. Zato ni priporočljivo pripuščati kobilo, ako je močno nadušljiva.

Dr. V.

Družbene zadeve in razno.

Vabilo

k

občnemu zboru

Kmetijske družbe v Ljubljani,
r. z. z o. z., ki bo v soboto, 15. junija 1935., ob
½11. uri dopoldne v dvorani „Delavske zbornice“
v Ljubljani, Miklošičeva cesta.

Spored:

1. Poročilo predsednika.
2. Predložitev družbenih računov za l. 1934.
3. Čitanje revizijskih poročil.
4. Obravnava o predlogih glavnega odbora in podružnic.
5. Slučajnosti.

Predsedstvo Kmetijske družbe v Ljubljani,

r. z. z o. z.

V Ljubljani, 15. maja 1935.

Oton Detela, l. r., predsednik.

Ako ob določeni uri občni zbor ne bi bil sklepčen, se vrši pol ure pozneje drugi, ki bo sklepal končno veljavno (§ 25. pravil), ne oziraje se na število delegatov.

Polovična vožnja po železnici za delegate je zaprosena.

Podružnice lahko stavijo v zmislu § 28. družbenih pravil samostojne predloge občnemu zboru, ki bo o njih obravnaval le tedaj, ako so bili priglasi vsaj 8 dni pred občnim zborom in so na njegovem sporedu.

Predsedstvo Kmetijske družbe v Ljubljani,

r. z. z o. z.

Navodilo delegatom.

V zmislu sklepa izvršilnega odbora v seji, dne 14. maja t. l., se bo vršil občni zbor Kmetijske družbe v Ljubljani, r. z. z o. z., v soboto, 15. junija 1935., ob 11. uri dopoldne v Delavski zbornici v Ljubljani. V zmislu § 24. družbenih pravil zastopajo podružnice na občnem zboru delegati, ki jih izvolijo podružnice za dobo treh let na podružničnem občnem zboru z večino glasov. Na družbenem obč. zboru ima delegat podružnice toliko glasov, kolikor 20 članov je združenih v podružnici. S tem je določeno, da pošlje podružnica samo enega delegata, ki zastopa podružnico na občnem zboru s potrebnim poverilom. Za potne stroške morajo delegati skrbeti sami, oziroma njih podružnice.

V primeru, da bo prometno ministrstvo dovolilo polovično vožnjo po železnici, se morajo vsi delegati pri potniški blagajni in v vlaku izkazati z doposlano jim poverilnico. Vsak delegat mora torej na vstopni postaji kupiti celo vozno karto do Ljubljane in legitimacijo rumene barve, ki stane 5 Din, ter zahtevati, da se mu vozna karta, legitimacija in poverilnica žigosajo z mokrskim postajnim žigom. Tako žigosana vozovnica z legitimacijo in poverilnico velja tudi za povratno vožnjo, ako je bila na občnem zboru Kmetijske družbe žigosana z družbenim žigom in tudi na odhodni postaji, t. j. v Ljubljani.

Poverilnice se izvoljenim delegatom pravočasno dostavijo.

Predsedstvo Kmetijske družbe v Ljubljani,
r. z. z o. z.

V ABILA

k letnim zborom podružnic Kmetijske družbe v Ljubljani, r. z. z o. z.

S p o r e d :

1. Čitanje pravilnika, zlasti § 2., 3., 6., 7., 8., 9. in 10.
2. Slučajnosti.

V nedeljo, 26. maja 1935.:

Gornja Radgona, ob 8. uri v prostorih Talany; Krka, ob 1/8. uri v šoli na Krki; Komenda, po prvi sv. maši v „Mlekarni“; Loški potok, ob 13. uri v osnovni šoli; Lom pri Trzliču, ob 8. uri pri načelniku; Lož, ob 1/10. uri v prostorih gasilnega društva; Mengeš, ob 15. uri v gostilni g. Fr. Kralj v Vel. Mengšu, št. 75; Slovenjgradec, ob 1/10. uri v društveni sobi pri Cajnkotu; Sveta gora, ob 14. uri pri načelniku Zajcu v Kostrevnici 20; Središče ob Dravi, ob 8. uri v občinski posvetovalnici v Središču; Senčur pri Kranju, ob 13. uri pri načelniku podružnice, št. 139; Vič, ob 1/11. uri v dvorani Gasilnega doma; Vojnik, ob 8. uri v posojilnični dvorani v Vojniku;

na praznik, 30. maja 1935.:

Beltinci, ob 9. uri v narodni šoli; Gorenji Logatec, ob 10. uri v osnovni šoli v Gor. Logatcu; Rogatec, ob 9. uri pri g. Marincu v Rogatcu; St. Jurij ob Taboru, po rani sv. maši ob 1/9. uri v šoli;

v nedeljo, 2. junija 1935.:

Rovte, kakor običajno.

v sredo, 12. junija 1935.:

Bohinjska Bistrica, po sv. maši ob 9. uri v občinski dvorani.

Razno.

Letošnja konjska plemenilna doba ima že dva meseca za seboj. Izgleda, da ne bo po številu zasokov zaostajala za lansko, kajti prigon je jako živahen, posebno v mrzlokrvnem okolišu. V drugih evropskih državah še uspehi niso znani, razen v Češkoslovaški, kjer je pa število letošnjih zasokov padlo za 16 do 24%. Strokovnjaki pravijo, da vsled lanskega pomanjkanja krme. Kakor je znano, je bila v Češkoslovaški temu kriva huda pomladanska suša.

Ljutomersko dirkalno društvo je za letošnjo plemenilno dobo najelo s podporo banov. žrebčarne znamenitega ameriškega dirkača Baka, ki je last znane kobilarne Oskarja Trebitscha iz Katzelsdorfa. Ta žrebec je ne le odličnega eksterijera, saj je dosedaj bil glavni plemenjak Trebitscheve kobilarne, temveč se odlikuje zlasti po svojem izvrstnem zarodu. Od njegovih 60 znanih potomcev izkazuje namreč več kot polovica rekordni čas pod 1³⁰, kar priča o njegovi izredni podledljivosti dobrih lastnosti. Pogodba se glasi, da sme na Cvenu zaskočiti največ 25 kobil. Dosedaj jih je že 10. Za konjerejce ljutomerskega okoliša pomeni žrebec tako odlične kakovosti veliko pridobitev.

Poučni tečajji za oskrbnike državnih žrebcev se vrše v Češkoslovaški na raznih mestih, navadno v kaki žrebčarni. Ti tečajji so dobro obiskani (20 do 30 udeležencev) ter se na njih obravnava tozadevna snov teoretično in praktično. Teoretično se poučuje: organizacija konjereje v republiki, dogovorne pravice in dolžnosti oskrbnikov žrebcev, zakonita podlaga konjereje, nov način pripuščanja kobil, sodelovanje konjerejca z oskrbniki žrebcev itd. Po teoriji se vrši praktični del kurza, ki obravnava popis konja, merjenje in pravilno predvajanje konja, predvajanje pasemskih skupin s tolmačenjem tipičnih znakov dotične pasme ter prikladnost vzreje za kmečko vzrejo. Nekaj se posveča tudi pouku pravilne vožnje. Tečaj traja po dva dni in se vrši s sodelovanjem kmet, strokovnjakov. Pri nas bi bili taki tečajji istotako nujno potrebni, kajti vsled nepravilnega ravnanja oskrbnikov z banovinskimi žrebci propade vsako leto gotovo število dobrih plemenskih žrebcev. Dobrih oskrbnikov žrebcev je vsako leto manj, ker nekdanji stari žrebčarji izumirajo, novi se pa sedaj pri vojakihih več ne izobrazujejo.

Češka toplokrvna konjereja izkazuje največje število oldenburških uvoženih plemenskih žrebcev, nekaj uvoženih anglonormanskih, hanoverskih ter posamezne angleške in orientalske polkrvce, ki so pa bili vzrejeni v domačih kobilarnah. Razen tega plemeni tam približno enako število plemenskih žrebcev domače vzreje, ki pa niso čistokrvni, temveč križanci raznih toplokrvnih pasem. — V mrzlokrvni reji plemeni največ uvoženih belgijcev.

Filmska kmetijska predavanja v zimskem času 1934/35.

Kmetijska družba je sporazumno z Agrikulturno kemičnim uredom za kalijevo gnojenje v Zagrebu priredila 29 predavanj, in sicer pri nekaterih svojih podružnicah, kakor tudi drugje, kjer je bilo pričakovati primerne udeležbe. S predavanji so bili udeleženci izredno zadovoljni, kar priča obilja udeležba skoraj povsod, kjerkoli se je isto priredilo. Vsa zahvala gre tudi ravnatelju g. Konradu Pučniku, ki je v krajih, kjer ni bilo kino aparatov, predvajal filme sam z lastnim aparatom. Filme so tolmačili: tajnik Kmetijske družbe Kafol, sreski kmetijski referenti Sustič, Wernig in Ambrož. Žal, da so se zamogli filmi predvajati le tamkaj, kjer je električna razsvetljava in primerna dvorana na razpolaganje. Vseh udeležencev je bilo skoraj 6000, ne všteti seveda šolske mladine, ki je bila tudi močno zastopana. Zelo poučni in zanimivi filmi so vzbujali povsod največjo pozornost, poslušalci so bili predavateljem in prirediteljem povsod zelo hvaležni.

Breskov nasad. Graščina Galle v Lembergu namerava urediti plantažni nasad breskev na zemljišču, katero je bilo doslej vinograd, na katerem pa se je že pred vojno z najboljšim uspehom gojilo breskve za Dunaj, Gradec itd. Zemljišče meri 12 oraov ter je lega za uspevanje breskve odlična. Zato se išče za omenjeno ureditev nasada družabnika, mlajšega absolventa kake kmetijske šole, ki bi s kapitalom do 10.000 Din bil soudeležen pri navedeni ureditvi plantaže. Stanovanje in delavci, kleti in vse drugo bi bilo dobiti na graščini. Morebitne ponudbe je poslati na naslov sr. kmet. referenta v Celju ali na naslov graščine Galle, Lemberg pri Dobrni, pošta Vojnik.

Tečaji za kapunjenje petelinčkov. Opozarjamo kmetijske podružnice, ki se zanimajo za kapunjenje petelinčkov sedaj maja, odnosno junija in julija, da pošlje na željo Kmetijska družba strokovnjaka za kapunjenje, ki bo predaval ter praktično razkazoval na pripravljenih petelinčkih to operacijo. Pogoj je primerna udeležba, t. j. najmanj 20 obiskovalcev, ter povrnitev potnih stroškov za predavatelja. Predavatelj pride lahko tudi med tednom, ker ob nedeljah je že povečini do avgusta meseca zaposlen. Istočasno bi dotični kapunil članom proti mali odškodnini vsako množino petelinčkov. Priporočamo podružnicam, da se poslužijo te ugodnosti. Selekcijki odsek za perutninarstvo Kmetijske družbe kupuje vsako število kapunov in jih plačuje po najvišji ceni. Priglasiti se je z navedbo časa in kraja ter dneva najkasneje do 10. junija t. l.

V boj proti boleznim in škodljivcem kulturnih rastlin! Škoda, ki jo povzročajo razne bolezni in škodljivci kulturnih rastlin, se premalo upošteva. Proti vsem tem je treba izvesti boj z združenimi močmi, ker le v složnem delu je moč in uspeh. Zato se pozivljajo vsi, ki se za to zanimajo in ki bi hoteli pri tem sodelovati, da to javijo banovinski kmetijski poskusni in kontrolni postaji v Mariboru, Vrbanova 33. — Iz lastne pobude bi naj poročali o zadevnih opazovanjih in bi pošiljali obolele rastline ali njih dele in tudi živalske škodljivce zavodu v preiskavo. Za vse take periskave se ne plačuje nikakih pristojbin in tudi dopisov ni treba kolekovati.

Tečaj za pridelovanje in kisanje krme se vrši v soboto, 25. maja na banovinski vinarski in sadjarski šoli v Mariboru. Pouk je teoretičen in praktičen ter traja od 8.—12. ure in od 14. do 17. ure.

Poljoprivredni Glasnik, št. 6. in 7. prinaša v nadaljevanju izredno poučne članke o nemškem kmetijskem gospodarstvu. Ta številka je še bolj zanimiva, saj vsebuje 52 strani. Članki obravnavajo najvažnejše ukrepe za povzdigo kmetijstva novega režima v Nemčiji. Nad 80 uspešnih slik krasi to izdajo. Castitamo uredništvu, da je znano s tolikim trudom prikazati nam celotno sliko nemškega kmetijstva.

Fr. K.

XV. Ljubljanski velesejem bo od 1.—11. junija 1935. Velesejem bo bogato založen z izdelki naše industrije in obrti ter bo vsakemu obiskovalcu služil kot najboljši nabavni vir najrazličnejših potrebščin. Velesejmu bodo priključene tudi posebne razstave: Velika gasilska, ki ima namen pokazati razvoj in sedanje stanje našega gasilstva. Kako se žena praktično uveljavlja v raznih poklicih, bo pokazala razstava „Žena in obrt“. Tehnični višek te razstave bo modna revija, kjer se bodo živi modeli predstavljali občinstvu, oblečeni po najnovejši modi, bodisi kar se tiče klobukov, obleke in obutve. Poučna razstava o domači vojni in njeni uporabi bo zelo zanimiva, posebno še, ker se bo predvajalo tudi tkanje volnenih izdelkov, kar je posebno važno za naše podeželje. Razstava malih domačih živali bo prirejena v cilju pospeševanja in razširjenja reje onih vrst in plemen malih živali, ki so posebne važnosti za naše ljudi, da jim bo reja res prinašala uspeh in dobiček. Posetniki imajo na železnicah polovično vozno. Ko kupijo vozno karto, naj zahtevajo tudi rumeno železniško izkaznico za 5 Din. Vozna karta v zvezi s to izkaznico, na kateri mora biti potrjen obisk velesejma, velja za brezplačen povratek. 50% popust na avijonih in parobrodih.

VNOVČEVALEC

15. maja 1935.

Tržno poročilo od 12. maja 1935.

Pšenica: Povoljno vreme za rast in tudi dovoljne količine dežja, ki so popravile setve jare pšenice, so se izrazile na pšeničnem trgu v prekomorskih krajih s padcem cene. V Evropi je povpraševanje slabo, le Angleška se pojavlja kot stalen kupec. Zato je padec cene v Ameriki vplival tudi na evropske trge.

Na domačem trgu je položaj precej miren, ker je Prizad začasno prenehal z nakupi vagonskega blaga. Po sporočilih o škodi vsled mraza je cena malenkostno narasla.

Cene: od 120—127 Din za 100 kg franko nakladalna postaja, različno po kakovosti.

Koruzo: Na svetovnem trgu je cena za koruzo neizpremenjena. Argentinske koruze je večja količina na evropskem trgu, vendar pa še zanemarljivo vplivala nepovoljno na cene. Z ozirom na to, da smo imeli v podonavskih državah prav dobro žetev koruze in da ima Rumunija za izvoz še 60.000 vagonov, Bolgarska 7000 vagonov, a naša država 70.000 vagonov, skupaj 1.370.000 vagonov, je lahko mogoče, da nastopi konkurenčna borba med evropsko in ameriško koruzo, kar bi imelo za posledico padec cen. Na to ne moremo dosti vplivati škoda vsled pozebe, saj je še vedno čas za nove setve.

Na domačem trgu je položaj čvrst, čeprav to z ozirom na svetsko tržišče ne bi bilo upravičeno. Toda, ker se je z uputnicami odpremi o dosti koruze v pasivne kraje ter je proizvajalec zaposlen s poljskimi deli, so bili dovozi zelo mali, tako da je nastopilo na trgu pomanjkanje. Izvozilo se je nekaj v Avstrijo in zadnje dni tudi v Nemčijo. Zato je pričakovati, da bo sedanja cena trajala še dalje, a da bo pozneje pod vplivom tuje konkurence padla.

Cene: banatske postaje 69—70 Din, sremske in bačke 71—72 Din za 100 kg, franko vagon.

Moka: Vkljub znižanju davka na moko za 2%, se cena isti ni izpremenila. Povpraševanje je bilo precejšnje, tudi za otrobe je bilo nekaj zanimanja iz tujine.

Ječmen, oves, fižol ne zabeležijo nikakega zanimanja. Fižola se mnogo nudi, ali povpraševanja ni.

Krompir: Zadnji čas je zelo veliko povpraševanje, toda blaga ni več na razpolago. V vsej Dravski banovini se ne more spraviti skupaj nekaj vagonov za zagrebški trg. Mraz je v donavski ravnini napravil nekaj škode, in zato so cene porastle. Uvaža se italijanski in dalmatinski krompir po visokih cenah.

Tržne cene 10. V. 1935.

Žitni in drugi pridečki.	Ljubljana		Maribor		Cene v dinarjih, teža v kg	Ljubljana		Maribor	
	od	do	od	do		od	do	od	do
Pšenica	175	—	125	250	5-9 ted. stari, kom.	85	—	45	90
rž	165	—	125	250	3-4 mesecev "	140	150	150	160
ječmen	175	180	140	250	5-7 "	—	—	200	250
oves	135	145	120	250	debeli prasiči, živi	—	—	4	550
proso	165	175	110	350	" " zaklani	—	—	7	950
koruza (nova)	—	120	110	250					
ajda	—	135	90	250	Perutnina in jajca.				
fižol, ribničan	—	260	—	—	Piščanci, zaklani	26	30	28	30
fižol prepeličar (koks)	—	220	150	250	kokoši, žive (kom.)	15	22	18	25
krompir (pozni)	—	1	050	175	purardi, zaklani	24	26	—	26
laneno seme	—	—	8	—	purani, komad	—	—	30	45
konoplja	—	—	8	—	gosi,	30	40	—	—
čebula	2	3	1	2	race,	—	—	18	20
česenj	6	8	8	10	jajca 1a, par	090	1	1	120
					jajca, konservir. par	—	—	066	—
Seno in slama.					Mleko, maslo, sir in med.				
Seno sladko	050	—	050	—	Mleko (l)	2	225	150	2
" kisló	—	045	050	048	smetana sladka (l)	—	—	16	20
slama pšenič.	—	075	—	026	čajno maslo	24	32	26	32
detelja	—	—	—	—	surovo maslo	20	22	20	24
Goveja živina.					polementalaki sir	22	24	—	25
Voli I. žive teže	350	4	275	375	sirček domači	5	6	5	6
" II. " "	275	350	2	225	med (ajdov)	—	15	12	16
" plem. " "	2	275	2	3	Kurivo.				
krave, debele	—	350	250	350	Trta drva, m ³	80	105	90	105
žive teže	—	—	—	—	mehka drva, m ³	—	75	75	—
krave klobasice	150	2	125	150	Sadje.				
riče žive teže	450	50	3	4	Jabolka	6	8	6	8
teleta	—	—	—	—	hruške	—	—	—	—
" mrtve "	—	—	—	—	čespije, suhe	6	8	7	11
					orehi celi	—	8	6	7
					breskve	—	—	—	—

Cene se zelo menjajo od 60—80 D za 100 kg, ako se dobi sploh še kaj blaga. Manjše količine se prodajo dražje.

Živina: Kmetijska družba bo v tem mesecu izvozila 2 vagona v Avstrijo. Nakupila je bičke v Prekmurju ter jih plačala po 3.50—3.60 Din za kg

Nemčija bo za nakup ustanovila svoj urad v Zagrebu. Tudi Kmetijska družba se zanima za dobave v Nemčijo. Žal pa pri sedanjih deviznih predpisih, ko se mora čakati na plačilo do 6 mesecev, ni misliti na izvoz v velikih količinah.

Perutnina in jajca: Kar velja za izvoz v Nemčijo, velja tudi za to blago. Mnogo bi se ga moglo izvažati in tudi plačevati povoljne cene, če ne bi bilo s plačili iz Nemčije takih težkoč.

Na domačem trgu se plačujejo: piščanci 15—16 Din, kokoši 6.50—7 D za kg žive teže.

Kmetijska družba ima v zalogi naslednje kmetijske potrebščine:

Njene zaloge se nahajajo: v Ljubljani, Novi trg 3; v Mariboru, Meljska cesta 12; v Celju v Aškerčevi ulici; v Novem mestu; v Murski Soboti Prekmurje; v Slov. Konjicah; v Zagrebu, Gjorgjevičeva 23.

Tu navedene cene veljajo pri nabavi v Ljubljani; v drugih krajih se prištejejo še izdatki za prevoz iz Ljubljane. Za drugo blago, za katero niso cene navedene, zahtevajte pismene podatke.

Cene veljajo za nadrobne in vagonске pošiljave.

Semena.

Vsa naša semena so najboljše vrste, zanesljivo kaljiva, predenice prosta, preiskana po drž. kmetijski poskusni in kontrolni postaji v Ljubljani ter plombirana v originalnih vrečah.

Domača detelja	Din 23'50
Lucerna, pristna banaška	" 28'—
Švedska detelja	" 40'—
Hmeljska lucerna	" 14'—
Mačji rep	" 25'—
Francoska pahovka	" 14'—
Angleška ljulika	" 13'50
Laška ljulika	" 13'50
Travniška latovka	" 39'—
Navadna šopolja	" 29'—
Pasji rep	" 47'—
Ovčja bilnica	" 42'—

Zmesi travnega in deteljnega semena, sestavljene po strokovnih navodilih iz zgoraj navedenih vrst stanejo:

1. za barski svet	Din 26'—
2. za peščeno zemljo	" 24'—
3. za srednjetežko zemljo	" 24'—
4. za težko zemljo	" 26'—
5. mešanica za vrtove, nizka trava	" 26'—

Korenjevo seme, dolgo, zlatorumeno Din 14'—.

Semenska pesa, Eckendorf, rumena, nemška Din 26'—.

Pri odjemu originalnih vreč cena po dogovoru.

Vreče iz jute kakor poštnino se računa posebej po lastni ceni.

Semenska grahara, jara, po Din 2.75.

Semenski ječmen Din 2'05.

Sredstva za razkuževanje žita.

Uspulun, sredstvo za namakanje žita proti snetjivosti, zavitek po 250 g Din 32'—.

Tillantin, sredstvo proti snetjivosti v zavitkih po 1 kg Din 44'—, 400 g po Din 24'— in 200 g po Din 12'—.

Ceretan, sredstvo proti snetjivosti, v zavitkih po 200 g. po Din 7.50.

Krmila.

Koruza, suha, za mletev sposobna, po dnevni cenl. Vreče po lastni cenl. Pri vagonškem odjemu cene po dogovoru.

Pšenični otrobi, debeli 130 Din za 100 kg.

Klajno apno, v izvornih vrečah, težkih 50 kg po 2.75 Din za kg, na drobno 3.80 Din za kg.

Lanene tropine z 38/40% beljakovin in tolišče po 2.10 Din za 1 kg v vrečah po 50 kg.

Ribje olje za živino, ročke po 5 kg 85 Din; se pošilja po pošti; v steklenicah po $\frac{1}{4}$ litra 14 Din, v steklenicah po $\frac{1}{2}$ litra 28 Din; v posodo kupca po 16 Din za kg.

Provendein, priznано redstvo v moderni svlnjereji, v škatlah po 800 g po 20'— Din.

Živinska sol, v vrečah po 50 kg za 75 Djn.

Vreča pri 50 kg 12 Din.

Sadjarske in vrtnarske potrebščine.

a) Zatriralna sredstva proti boleznim in škodljivcem na sadnem drevju in vrtu.

Arborin, sredstvo zoper drevesne škodljivce, zlasti kaparje, zimsko zalego listnih in krvavih uši itd., v steklenicah po $1\frac{1}{2}$ kg po 20 Din, v ročkah po $3\frac{1}{2}$ kg 50 Din; v sodih po 100 kg Din 10.50 za kg, v posodi kupca pa Din 11'— za kg.

„Hinsberg“ pasovi za lovljenje drevesnih škodljivcev, zavitek Din 27'—.

Arbocol papir, za napravo pasov v varstvo proti plezajočim mrčesom po deblu, v zavitkih približno 50 m 20 Din.

Arbocol lepilo za mazanje drevesnih pasov 250 g Din 14.50, 500 g Din 23.50, 1 kg Din 43.75.

Cepilna smola v škatlicah po $\frac{1}{2}$ kg 7 Din, $\frac{1}{4}$ kg 13 Din, $\frac{1}{8}$ kg 25 Din.

Modra galica, — 5.50 Din, na drobno — vagonška naročila popust.

Zelenilo v zavitkih po 15 dkg Din 10'— $\frac{1}{2}$ kg Din 25, 1 kg Din 50.

Žveplovoapnena brozga zoper različne glivične bolezni, zlasti kodravost na breskvah in plesnobi, proti kaparjem in pršicam ter grizlicam, za zimsko in poletno zatiranje Din 6 v steklenici za kg; podružnicam cene po dogovoru.

Solbar, zavitki po 1 kg 27 Din, po 5 kg 26.50 Din za kg.

Kvasija (mušji les), izborno sredstvo za zatiranje raznih uši in grizočega mrčesa na sobnih in vrtnih rastlinah, zavitek Din 5'—.

Tobačni izvleček v sodih po približno 200 kg po 5 Din kg, na drobno v pločevinastih posodah $4\frac{1}{2}$ kg 40 Din, v steklenicah 2 kg 15 Din, 1 kg 8 Din z embalažo vred. Po pošti se pošiljajo le pločevinaste posode.

Mazavo milo po 10 Din v posodi kupca.

Aphidon, sredstvo za pokončavanje listnih in krvave uši v posodi po 1 kg Din 50'—.

Nosprasen, zavitki po 5 kg Din 24 za 1 kg, 1 kg Din 30.

Nosprasi, zavitki po 5 kg 39 Din za kg, 1 kg 45 Din.

Zelio-pasta proti voluharjem Din 15.50, zrnje proti mišim Din 8 za zavitek.

Strihainova pšenica proti mišim po 25 g Din 4'—, po 50 g Din 6'—.

b) Sadjarske in vrtnarske orodje.

Najboljši cepilni noži Kunde-jevi, pripravni za vse načine cepljenja sadnega drevja, komad 40—102 Din.

Prvovrstni vrtni noži tvrdke Kunde-Dresden (obrezači), komad od 42 do 58 Din.

Brusni kamni za Kundejeve nože, za člane po 30 in 46 Din, za nečlane 31 in 48 Din.

Navadne drevesne škarje za obrezovanje sadnega drevja od 20 do 42 Din.

Drevesne škarje za obrezovanje vrhov, rezanje cepičev in goseničnih gnezd po 20, 50, 175 in 210 Din.

Drevesne škarje Kunde za obrezovanje visokega drevja od 45 do 190 Din.

Peresa za škarje, domače, 0,75 Din za komad.

Peresa za škarje, Kunde, 1,75 Din za komad.

Škarje za striženje mej ali vrzeli 65, 120 in 125 Din.

Drevesne žage od 40 do 90 Din.

Žični koški za varstvo pred zajcem komad 8 Din.

Drevesne ščetil (krtače) za čiščenje mahu in lišaja z debel in vej na starem drevju, za člane male 20, 22, velike 40 Din.

Štrgulje za drevje, za strganje stare skorje na drevju po 25 in 35 Din.

Sadni obračaji po 44 Din.

Pasti za voluharje 8 Din, cevke po 10 Din.

Lopate za štihanje, navadne, za člane 15 in 24 Din, za nečlane 16 in 25 Din.

Lopate za štihanje, Kunde, za člane 60 Din, za nečlane 63 Din.

Lopate za nakladanje (zajemalke) po 18 in 24 Din.

Grablje, železne, 10—16 zob, za člane po 11, 14, 17 in 18 Din, za nečlane vsake grablje 1 Dir dražje.

Grablje na valj, 5 in 10 zob, 80 Din.

Vile, železne, s tremi roglji po 14 Din, s štiri po 15 Din.

Vilaste lopate Kunde za rahljanje zemlje, za člane po 100 Din, za nečlane 105 Din.

Vile, garantirane, s tremi roglji 23 Din, s štiri 28 Din.

Vrtne zalivalke „Jajag“ 31 155 Din, 101 160 Din, 121 180 Din, 141 200 Din, 161 215 Din.

Motike sejalne, za člane komad 45 Din, za nečlane 47 Din.

c) Škropilnice za sadno drevje in vrtove.

Ročna škropilnica „Nova“, 1½ l vsebine 190 Din, „Dresdensia“ ¼ l 35 Din, ½ l 46 Din.

Samodelna nahrbtna škropilnica A. H. 20, trdke Nechvile po 1250 Din z bambusovo cevjo vred; **Vega**, francoski sistem, po 1340 Din.

Samodelne nahrbtna škropilnica Kovina: 8 l Din 1000.—, 12 lit. Din 1150.—, 16 lit. Din 1250.— z bambusovo cevjo vred.

Prevozna škropilnica za sadno drevje in hmelj „Vindex“, ročno prevozna z 5 m gumiljevimi cevmi, 2 podaljška po 75 cm in patentnim razpršilnikom z eno cevjo po Din 2300.—.

Prevozna škropilnica „Kovina“ po Din 2500.—.

Razpršilniki „Flick“ za visoko drevje po 110 Din komad.

Razpršilnik „Kovina“ po 35 Din.

Vinogradniške in kletarske potrebščine.

a) **Zatiralna sredstva proti boleznim in škodljivcem na vinski trti.**

Modra galica, 5,50 Din, na drobno; za vagonsko naročilo veljajo posebne cene.

Žveplo, dvojno vtilirano po 3,75 Din za kg.

Salojidin (antiklor natrijev tiosulfat), vreče po 100 kg po 6,30 Din za kg, v manjših količinah po 6,50 Din za kg.

Urania zelenilo, v zavitkih po 15 dkg 10 Din, ¼ kg 25 Din, 1 kg 50 Din.

b) Škropilnice in razni predmeti.

Rafija, ličeje po 13 Din kg.

Trtne škropilnice, bakrene, **original Vermorel** 440 Din, **original Austria** 440 Din, **Jubila** 480 Din, **Rex** Din 470.—.

Potrebščine k škropilnicam: **Kolenca** po 10 Din, **dvojni razpršilnik** 60 Din, **prehodna pipa s cedilom Nechvile** 90 Din, **razpršilnik „Flick“ spodnji** 40 Din, **navadni razpršilnik**, **kapica** 10 Din, **igla** 6 Din.

Gumijevе cevi za škropilnice 10×3 po 13 Din, 13×3 po 16 Din, **drobne za vino** po 7 Din za meter.

Gumijevе kroglice po 2,50 Din.

Gumijevе plošče po 10 Din za komad.

Gumijevi trakovi: **Reithoffer** Din 140; **Rekord** Din 120.

Žveplalniki, ročni, po 80 Din za komad.

c) Kletarske potrebščine.

Azbest Clarit za čiščenje vina po 80 Din za kg.

Eponit za čiščenje vina po 45 Din za kg.

Kalimetabisulfit 10 g po 0,75 Din, 1 kg 50 Din.

Žveplovi trakovi na azbestu po 16 Din za kg.

Tanin ali čreslovina popolnoma čisti, brez tujeja okusa in duha za čiščenje in boljše ohranitev vina, 5 dkg 40 Din, 10 dkg 60 Din, ¼ kg 120 Din.

Želatina, najboljše kakovosti za čiščenje vina (za odpravo zopernega duha, motnosti itd.) 5 dkg 20 Din, 10 dkg 40 Din, ¼ kg 80 Din, 1 kg 320 Din.

Kalijeva lužnina za določanje kisline v moštih, vinu in brezalkoholnih pijačah, ¼ l 20 Din, ½ l 35 Din, 1 l 65 Din, brez steklenice.

Kipelne vehe, steklene, male po 75 Din, velike po 95 Din.

Kipelne vehe lončene velike 20 Din, male 15 Din.

Mollenkopfov kislinomer, komad 100 Din.

Klosterneburške moštne tehtnice, uradno preskušene, navadne 45 Din komad, žepna oblika 45 Din komad.

Alkoholometer za merjenje žganja, uradno preskušeno, od 5—70 %, 100 Din.

Ebulioskop Maligand, uradno preskušeno, 680 dinarjev.

Vinske in sadne stiskalnice z vsebino 45 litrov 650 Din, 100 litrov 1650 Din.

Sadni mlin Weiss 2500 Din.

Sadni mlin C. 1200 Din.

Živinorejski in mlekarški predmeti.

a) Živinorejski predmeti.

Telečji napajalniki po 80.— Din.

Gumijevi seski za napajalnike, za člane po 24 Din, za nečlane po 25 Din.

b) Mlekarške potrebščine.

Posnemalnik Vega E za 75 l po 1200 Din; **F2** za 140 l 1700 Din.

„Baltic“ posnemalnik D3 za 130 l, s podstavkom 1800 Din.

Posnemalnik „Milena“ 35 litrov po Din 860.—, 45 litrov po Din 980.—, 60 litrov po Din 1100.—.

Obročki za posnemalnike, mali po 5 Din, veliki po 10 Din.

Pinje, št. 1 za 5 l po 620 Din, št. 2 za 10 l po 750 Din.

Laktodensimeter (za določanje gostote mleka po profesorju Gerberju) 40 Din.

Sirišče, dansko, originalno Hansenovo, v prahu (iz Kodanja), v škatljicah po 25 g 14 Din, 50 g 26 Din, 250 g 110 Din, 500 g 210 Din.

Brzoparilnik Alfa, s pocinkanim kotlom, 80 literski po 2060 Din, 200 literski po 3350 Din.

Brzoparilnik domači 80 lit. 1100 Din.

c) Živinozdravniški predmeti.

Živinozdravniški predmeti (češki izdelek):

Požiralnikove cevi, za teleta 70 Din, za goved za člane 255 Din, za nečlane pa 260 Din.

Trokarji za teleta, za člane 45 Din, za nečlane 48 Din; za goved za člane po 50 Din, za nečlane 53 Din.

Irigatorji, kompletni (po 3 l), za člane po 70 Din, za nečlane 75 Din, (po 2 l) 65 Din, za nečlane 70 Din.

Škarje za obrezovanje parkljev, za člane po 200 Din, za nečlane 205 Din.

Zaustavljajči, ponikljani 60 Din.

Mlečni katetri po 7 Din.

Obročji za bike, navadni za člane 15 Din, za nečlane po 16 Din.

Toplomeri za merjenje vročine, za člane po 25 Din, za nečlane 26 Din, odnosno za člane 30 Din in nečlane 31 Din.

d) Perutninarski predmeti.

Znamke za perutnino, celolodne, po 0.30 Din za komad, aluminijaste s številkami po 0.75 Din za komad, ušesne znamke za živino po 1.50 Din za komad.

Aparat za kapunjenje Din 265.

Tehtnica za jajca, za člane 55 Din, za nečlane 60 Din.

Poljedelsko orodje in stroji.

a) Plugi in plužni deli.

Sackovi plugi in plužni deli: D9SS po 1200 Din, D8MN po 1100 Din, D7MN po 1060 Din, D6MNR 860 Din, D5MNR 760 Din, D6X po 760 Din, B6E 760 Din, E6WN 760 Din.

Obračevalni plug, dvojni obračevalni plug BW5 po 1700 Din.

Dvobrazdni plug, lahki ZRB6 po 1100 Din.

Glave: D9SS po 380 Din, D6 po 260 Din, D8MN po 400 Din, D8SS po 350 Din, D6MN 270 Din, URB za lesene pluge 150 Din, dvobrazdni SUN 420 Din, obračevalna HNW5 in 7 po 470 Din, osipalna DHUN 480 Din.

Lemeži za D7 po 35 Din, za D6 po 30 Din, za obračevalne pluge po 35 Din.

Plazi za D6 in D7 po 30 Din za komad.

Črtala za D7 in D6 po 30 Din za komad.

Deske, Sack za D8MN po 140 Din.

Plužna s peresnim podzemeljskim rahljačem, sistem Bendhack, po 1200 Din.

Izruvač za krompir, sedemdelni, ostane za nečlane 340 Din.

Osipalnik DHUN po 750 Din, **BHR** po 380 Din.

b) Njivske brane.

Dvodielna 4b, široka 166, težka 62 kg, 700 Din.

c) Travnške brane.

Travnške brane z zvezdnimi členki: Z1 široka 1.50 m, težka 44 kg, 740 Din; Z2 široka 1.85 m, težka 52 kg po 810 Din; Z3 široka 1.50 m, težka 50 kg po 800 Din;

z noži: N3, široka 1.80 m, težka 78 kg 1030 Din; N2, široka 1.50 m, težka 67 kg po 920 Din.

Kombinirana travniška in njivska brana KW1, dvodielna, široka 1.50 m, težka 60 kg po 600 Din, njivska brana KW2, široka 2.25 m, težka 88 kg, trodielna po 1000 Din.

Brane na krožnike SE 10L 3500 Din.

d) Planeti ali okopalniki.

Planet št. 8 — kot okopalnik, osipalnik in kultivator, globočina izpremenljiva, teža okoli 40 kg, 700 Din; števil 18 180 Din.

Glave za planet, komad po 150 Din.

e) Sejalni stroji.

Sejalni stroj Sack, 1.50 m širok, devetvrstni BETTA po 4500 Din; **H9** po 2700 Din.

Pracnerjev sejalni stroj „Budučnost“, trinajstvrstni po 4500 Din, petnajstvrstni po 4800 Din.

Senior ročne sejalnice, H po 920 Din, L4 po 1150 Din.

f) Slamozernice.

Slamozernice Borek: VFSR12 z verigo po 2000 Din, FVS14 z verigo po 2000 Din, **Volga** na pogon 3150 Din, **Mirna VFS12** po 1750 Din, 10 col 1650 Din.

g) Gnojnične sesalke.

Sesalke Monachia (gnojne pumpe) 330 cm za člane po 850 Din, 360 cm po 860 Din, 390 cm po 900 Din, 420 cm po 930 Din, 450 cm po 950 Din, 290/420 cm po 1050 Din; za nečlane vsaka sesalka 20 Din dražje.

Sesalke, domači izdelek, v dolžini 3 m za člane 500 Din, 3.90 m 605 Din; za nečlane vsaka sesalka 20 Din dražje.

Sesalke, F450 za člane 1000 Din, za nečlane 1020 Din.

Sesalka „Kremžar“, dolžina 3 m za člane 1050 Din, 3.50 m po 1100 Din, 4 m 1150 Din; za nečlane vsaka sesalka 20 Din dražje.

Razpršilnik za gnojnične sode po 95 Din.

Ježekove gnojnične sesalke, 350 cm za člane 950 Din, 370 cm 1000 Din, 400 cm 1000 Din, 450 cm 1050 Din; za nečlane vsaka sesalka 20 Din dražje.

h) Trijerji in čistilniki.

Trijerji (originalni Hedovi), II/2 po 3800 Din, V/2 po 6300 Din.

Žitočistilniki: „Č“ 1000 Din, „K“ 1350 Din, „E“ 1800 Din.

Sortator Banat 2200 Din.

i) Razni stroji in orodja.

Mlatilnice Paternioner — na motorni pogon 1800 Din; na ročni pogon 2200 Din, na pogon na vitelj 2380 Din.

Vitelj (gepelj) GEF po 2000 Din; transmisija za vitelj E po 1630 Din, D800 po 540 Din.

Bencin motorji Lorenz, 3—4 KS 8000 Din.

Kose, za člane 25 Din, za nečlane 26 Din.

Kosilnice, dvovprežne „Knotek“ s 16 in 18 zobmi 4300 Din.

Kolo za kosilnico (nosilno kolo za drog) 350 Din.

Odlagalna priprava pri kosilnici žita 650 Din.

Robkač za koruzo, mali ročni po 65 Din, EMR po 1000 Din.

Drobiljač (šrotar) za oves EMO, po 1500 Din.

Brzoklepalnik „Stubaler“ po 375 Din za kom.

Reporeznice, domače, male po 370 Din, velike po 700 Din.

Umetna gnojila.

Člani imajo poseben popust, ako se izkažejo z legitimacijo in ako gnojilo plačajo takoj pri prevzemu v skladišču. Pri pisмениh naročilih je rok plačila za dosego popusta 20 dni od datuma računa; sicer veljajo iste cene kot za nečlane.

Umetno gnojilo	Vseбина v ‰			Prodajna cena v Din za 100 kg							
	dušika	fosforne kisline	kaliya	pri vagonem odjemu		pri odjemu na vreče iz skladišča					
				franko	cena Din	Ljubljana	Ma-ribor	Celje	Novo mesto	Konjice	Pu-conci
a) Dušičnata gnojila:											
čilski soliter	16			vsaka post.	285	290	290	290	290	290	290
apneni dušik v vrečah	16			"	180	183	183	183	183	183	183
v ploč. posodah	16			"	195	200	200	200	200	200	200
apnena sečnina	16			"	255	258	258	258	258	258	258
sečnina	40			"	612	615	615	615	615	615	615
b) Fosfornokisla gnojila:											
rudninski superfosfat		16		"	95	98	98	98	98	98	98
kostni superfosfat		18 ²⁰ / ₂₀		"	115	118	118	118	118	118	118
Thomasova žindra		19 ²⁰ / ₂₀		Ljubljana*							
razklejena kostna moka		30 ²⁰ / ₂₀		"	97	100	103	103	103	103	104
c) Kalijeva gnojila:											
kalijeva sol			40	"	155	158	158	158	158	158	158
d) Mešana gnojila:											
nitrofoskal-Ruše	4	8	8	vsaka post.	140	143	143	143	143	143	143
nitrofoskal I.	8	6	8	"	170	173	173	173	173	173	173
nitrofos	4	12		"	130	133	133	133	133	133	133
surova kostna moka	4	12		Ljubljana	97	100	103	103	103	103	104
rožena moka	5	12		nakladalna postaja	217	220	223	223	223	223	124
e) Apneni prah (samo vagonске pošiljatve)											

po najnižji dnevni ceni

Tomaževa žindra, 18% fosforne kisline po 134 Din za 100 kg. Vagonška dobava po dogovoru. Vsak % fosforne kisline po 6 Din več za 100 kg. Opozarjamo vse naročnike, da se ne moremo vezati na 18%no blago, ker moramo prevzeti žindro od tovarne le od 18—20%. Tovarne za morejo blago dobavljati le po izpadu produkcije.

Cene za polvagonski odjem in kombinirane pošiljke raznih gnojil se odredjajo od primera do primera. Pri odjemu gnojil na drobno, so cene primerno zvišane. Vse navedene cene veljajo do nadaljnega ter se morejo po nabavnih stroških menjati. * Po dnevni cenah.

Najboljšo

Modro galico

izdeluje tovarna

„Zorka“ v Subotici

po staroznanem ausiškem (Aussig-Ustje) načinu, ki je z jamčeno 98—99% in najcenejša, ker se izdeluje v naši državi in se ne plača carine. Produkcija je pod stalnim nadzorstvom ministrstva poljoprivrede.

Dobavlja

Kmetijska družba v Ljubljani.

61.

SEJM KMETIJSKIH STROJEV JUŽNOVZHODNA RAZSTAVA

BRESLAU

OD 16. DO 19. V. 1935

Poljedelski stroji, kmetijsko orodje in uprave. Razstave plemenske živine in plemenskih konjev. Stroji za obdelovanje kovin in lesa. Hišno gospodinjstvo, transportna sredstva, Radio-potrebščine, pisarniški stroji, stavbarstvo, gradnja cest

Informacije in sejske legitimacije: pri vseh zastopstvih Hamburg-Amerika plövidbe in pri vseh srednjeevropskih potniških pisarnah. (PUTNIK)

POMNITE 1. - 11. junij 1935

XV. velesejem v Ljubljani
Pregled domače produkcije

Posebne razstave: Gasilska razstava
Modna revija - gospodinjstvo
Salon avtomobilov
Pohišstvo
Male živali

**Polovična voznina na železnici, parobrodih
in avijonih**
Razstavišče obsega 40.000 m²

S. 3/33-92.

Oklic

V stečajni zadevi Prve južnoštajerske vinarske zadruge v Celju r. z. z o. z. le stečajni upravitelj — ker konkurzna masa ne zadošča za kritje vseh stečajnih upnikov — predložil sodišču preračun prinosov, katere bo plačati zadrudnikom v stečajno maso.

O tem se obveščajo vsi v proračunu navedeni zadrudniki stečajni in konkurzni upniki s tem, da zamorejo preračun prinosov vpogledati in prepisati pri predpisanem sodišču ali pri stečajnem upravniku dr. Orožnu Milanu, odvetniku v Celju. — V proračunu navedeni zadrudniki zamorejo zoper preračun pri podpisnem sodišču podati v 14 dneh svoje opozoritve, o katerih se bo razpravljalo na naroku, ki se bo vršil dne 6. junija 1935 ob 9 pri podpisnem sodišču, soba št. 17.

Zadrudniki se opozarjajo, da preračuna prinosov ne bodo mogli izpodbiti, ako vzroka izpodbitanja najkasneje pri kori doocnem naroku ne bodo uveljavili.

Pravna posledica obvestitve nastopi z nabijem tega odloka na sodni deski.

**OKROŽNO SODIŠČE V CELJU, ODD. I.,
dne 2. maja 1935.**

Nova nahr'na trtna in drevesna škropilnica

„Jubila 2“ Model 1934

z lijakastim gornjim delom

in prevzna škropilnica na visoki pritisk

„Vindex“

medeninast kotel ca. 75 l
15-20 atmos. pritiska, za
regulirati do 10 m višine

so najbolj zmožne škropilnice na svetu

V zalogi pri:

Kmetijski družbi v Ljubljani
in njenih skladišč h

ŠPEDIČIJA **TURK** LJUBLJANA

OCARINJENJE

vsakovrstne robe hitro in po najnižji tarifi. — Vse informacije brezplačno. — Telefon interurban 24-59.
— Vilharjeva cesta 33 (nasproti nove carinarnice).

prevzema:

PREVAŽANJE

vsakovrstnega blaga v Ljubljani in izven Ljubljane z vozovi kot tudi z avtomobili — Telefon int. 21-57,
— Masarykova c. 5 (nasproti tovarnega kolodvora).

Proti ognju, vlomilskim tatvinam, telesnim poškodbam, proti toči, zakonski odgovornosti, ter na življenje **zavaruje:**

„Slavija“

jugoslovanska zavarovalna banka

v Ljubljani, Gosposka ul. 12

Telefon šte. 21-78 in 22-76

Zastopniki v vsakem kraju!

Žvepleno apnena brozga. Sadjarji!

Škropite sadno drevje sedaj po zimi z žvepleno apneno brozgo proti raznim živalskim škodljivcem in glivičnim boleznim, ki uničujejo sadje. Za zimsko škropljenje je vzeti 1 liter brozge na 3 do 5 litrov vode. Ker je škropljenje nujno izvesti, sem znižal ceno za **20 odstotkov.**

Zahtevajte cenik in navodila od:

Anton Jurca, naslednik **Milko Senčar, Ptuj**

Tovarna žvepljenih izdelkov.

Tvornica za dušik d. d. Ruše

Vse poljedelske kulture, ki jim hočete sedaj v maju še pomagati v rasti, gnojite z:

16% sečnino, oz.

40% sečnino

40% sečnino pred uporabo mešati z bukovim pepelom 1 proti 2, da dobite gnojilo običajne vsebine. Na eno kat. jutro 100 - 150 kg 16% oz. 40% sečnine mešane s pepelom.

Naročajte skupno preko Kmetijskih podružnic pri Kmetijski družbi ali pri Tvornici za dušik Ruše.

Kužni katar sramnice

in kužno zvrženje pri kravah škoduje tudi mlečnost. Odvracavalno sredstvo „Bissulin“! Dobiva se samo na živinozdravniški recept. Najmanje tvorniško pakovanje 25 svečic. Nepokvarljivo, brez duha, nestrupeno. Proizvajalec: H. Trommsdorff, Chem. Fabrik, Aachen. Zastopnik: „LYKOS“ Mr. K. Vouk, Zagreb Jurjevska ul. 8.

Laneno olje, fi r ne , barve, lake, kit, lan. tropine

ter vse v to stroko spadajoče blago prvovrstne kakovosti po solidnih cenah in točni postrežbi, najugodnejše kupite pri domačem podjetju

MEDIČ-ZANKL

tovarne olja, lakov in barv družba z o. z., lastnik FRANJO MED.Č

Centrala v Ljubljani, podružnice v Mariboru in Novem Sadu. — Tovarne v Ljubljani, Medvodah in Domžalah

Krize bo konec,

ko bodo domači denarni zavodi mogli zopet dajati

nova posojila iz novih vlog

Zaupajte Vaš denar

Mestni hranilnici Ljubljanski

ki izplačuje nove vloge, vložene po l. 1933 neomejeno ter jih obrestuje po 4-5 %

Vloge nad Din 400.000.000
Rezerve Din 14.600.000

Denar naložite najbolje in najvarneje pri domačem zavodu

KMETSKE HRANILNI IN POSOJILNI DOM

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

V LJUBLJANI, TAVČARJEVA (SODNA) ULICA 1

Vloge na knjižice in tekoči račun sprejema proti najugodnejšemu obrestovanju — večje stalne vloge po dogovoru. **Jamstvo za vse vloge** presega večkratno vrednost vlog. Strankam nudi brezplačno poštne položnice za nalaganje denarja. Vložne knjižice drugih zavodov sprejema v inkaso. **Posojila** daje proti poroštvu, na knjižbo in proti zastavi vrednostnih papirjev ter kredite v tekočem računu pod najugodnejšimi pogoji. **Oskrbuje:** Kavejce, inkase, srečke in vrednostne papirje. **Preskrbuje:** Čeke in nakaznice (nakazila) na druga mesta. **Blagajniške ure:** Ob delavnikih od 8—12 1/2 in od 3—4 1/2, le ob sobotah in dnevih pred prazniki od 8—12 1/2 ure.

Telefon 2847.

Brzjavljivi: „Kmetijski dom“.

Rač. pošt. hran. št. 14.257.

Žiro račun: Narodna banka

Podružnici v

Kamniku in Mariboru

Kmetska posojilnica ljubljanske okolice reg zadruga z neomejeno zavezo v Ljubljani

Obrestuje hranilne vloge po najvišji meri.

Ustanovljena 1881.

Stanje vlog nad 200.000.000 Din.

Zanesljivo **seme domače ali črne detelje**,
prave **banaške lucerne**, pristne **pese**, trav
i. t. d. dobite najugodnejše pri
I. LAP, Ljubljana, Tyrševa c. 12, dvorišče

Najuspešnejše sredstvo za rejo
domače živine je brezdvomno

MASTIN

ki pospešuje rast, odebelitev, in omastitev domače,
posebno kislavne živine. — Jasen dokaz neprecenljive
vrednosti „MASTINA“ so brezštevilna zahvalna pisma

Cena: 5 škat. 40 Din, 10 škat. 80 Din

Lekarna TRNKOCZY
LJUBLJANA, Mestni trg 4 (Zraven Rotovža)

J. BLASNIKA NASL.

Univerzitetna tiskarna

LITOGRAFIJA OFFSETTISK KARTONAŽA
ZALOŽNIŠTVO VELIKE PRATIKE
VREČICE ZA SEMENA

Najstarejši grafični zavod Jugoslavije
Izvršuje vse tiskovine najceneje in najsolidneje

USTANOVLJENA LETA 1828